

Žirovske novice

ČASOPIS ZA OBČINO ŽIRI • Julij 2026 • LETNIK 7 • ŠTEVILKA 3

Začenja se prva faza
urejanja središča

STRANI 4 IN 5

Največje bogastvo
Žirov so ljudje

STRANI 8 IN 9

Aleš Ugovšek, mladi
menedžer leta

STRANI 24 IN 25

Otroci so se razveselili novih igral

Med tremi projekti, ki so jih občani Žirov izglasovali v okviru participativnega proračuna, je bila tudi postavitev novih igral na igrišču na Jezerih.

MATEJA RANT

Potem ko je občina pred časom uredila dodatno igrišče za odbojko na mivki na Pustotniku, so v juniju uresničili že drugi projekt participativnega proračuna. Na igrišču na Jezerih so namestili nova igrala. »Najmlajši imajo tako še več možnosti za igro, gibanje in druženje na prostem,« so poudarili na občini.

Ob tem so na občini še dodali, da nova pridobitev predstavlja pomemben korak k ustvarjanju prijetnega in varnega okolja za družine z otroki. Jeseni bodo okoli igrišča zasadili tudi dodatna drevesa in tako poskrbeli še za prijetno senco. Na občini so ob tem uporabnike novih pridobitev na igrišču pozvali, naj z javno opremo ravnajo skrbno in spoštljivo, da bo čim dlje služila namenu.

Nova igrala najmlajšim nudijo še več možnosti za igro, gibanje in druženje na prostem. Foto: Tanja Mlinar

Širitev optičnega omrežja v Žireh

Po terminskem načrtu, ki ga je Občina Žiri prejela od Telekom Slovenije, bodo v začetku julija začeli izvajati montažna dela na hrbtničnem delu optičnega omrežja na območjih, kjer je kabelska kanalizacija že zgrajena.

GREGOR MLINAR

Občina Žiri si prizadeva, da bi se aktivnosti izvajale čim hitreje, saj smo se v preteklih letih večkrat zavzemali za pospešitev izgradnje sodobnega optičnega omrežja. V avgustu bodo občani lahko oddali vloge za izvedbo optičnih priključkov na območju Dobračevske ulice, Prvomajske ulice in Ulice Maksima Sedeja, pogojno pa tudi za del območij Pod griči in Gregorčičeve ulice. Konec avgusta bo predvidoma

opravljen pregled obstoječe kabelske kanalizacije na območju Starožirovske ceste. Če se bo izkazalo, da je infrastruktura ustrezna, bo tudi tam omogočen priklop na optično omrežje v začetku septembra. Ker poteka pridobivanje soglasij lastnikov zemljišč, občina poziva občane k sodelovanju in iskanju sporazumnih rešitev, saj lahko le s skupnimi prizadevanji omogočimo nadaljnjo širitev optičnega omrežja in zagotovimo kakovostnejše telekomunikacijske storitve za čim večji del Žirov.

POLETI ZAPRT KRAJEVNI URAD

Tako kot drugi krajevni uradi na območju Upravne enote Škofja Loka bo od 1. julija do 31. avgusta zaprt tudi krajevni urad v Žireh zaradi nemotenega zagotavljanja upravnih storitev na sedežu upravne enote. »V tem času lahko stranke vse upravne storitve opravijo na sedežu upravne enote v Škofji Loki na Poljanski cesti 2 v času uradnih ur,« so pojasnili na občini in dodali, da občani v nujnih primerih lahko pokličejo na telefonsko številko 04 55 50 100 ali pišejo na elektronski naslov: ue.skofjaloka@gov.si. **M. R.**

Naslednja številka Žirovskih novic bo izšla 11. septembra 2026. Prispevke zanjo lahko pošljete do ponedeljka, 24. avgusta 2026, na naslov mateja.rant@g-glas.si.

KOLOFON

ŽIROVSKE NOVICE (ISSN 1408-2810) izhajajo kot priloga časopisa Gorenjski glas za občino Žiri. Izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj, Nazorjeva ulica 1, Kranj, info@g-glas.si, (04) 201 42 10. Občina Žiri, Loška cesta 1, 4226 Žiri. Odgovorna urednica: Mateja Rant, mateja.rant@g-glas.si. Uredniški odbor: Jožica Kacin, Barbara Peternel, Nives Markelj, Jana Jenko. Oglasno trženje: Robert Aleksić, robert.aleksic@g-glas.si, telefon: 040 508 891. Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 8. do 15. ure, sredo od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprti. Priprava za tisk: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj. Tisk: Tisk Žnidarič, d. o. o. Naklada: 1800 izvodov. Distribucija: Pošta Slovenije. Žirovske novice vsa gospodinjstva v občini Žiri prejema brezplačno. Na naslovnici: Praznovanje petdesetletnice Vrtca pri Osnovni šoli Žiri, foto: Tanja Mlinar

Začetek prvega sklopa urejanja središča

Na javnem razpisu izbran izvajalec del za prvi sklop ureditev središča Žirov, VGP iz Kranja, v tem mesecu začenja gradbena dela na terenu.

Prikaz obsega ureditve središča Žirov in faznosti gradnje Foto: arhiv občine

JANA PETERNEL

Ureditev v prvem sklopu obsega ureditev območja vodotoka Račeva in grajenih površin ob Račevi. Vrednost investicije prvega sklopa ureditev in zazelenitve središča Žirov je ocenjena na 987 tisoč evrov, vsa dela pa naj bi bila zaključena v začetku prihodnjega leta.

Gradbena dela obsegajo ureditev brežin iz kamnite zložbe v suho, delno ponižanje dna struge in ureditev struge s pragovi, ureditev protipoplavnih nasipov, berme in pešpoti ter zazelenitev brežin in zasaditev dreves ob potoku Račeva. Uredilo se bo tudi 44 parkirnih mest za avtomobile ter parkirne prostore za kolesa in motorje, na način, da bo čim več zelenih površin, zasajena bodo drevesa in postavljena urbana oprema. Za izvedbo tega sklopa projekta, ki je sestavni del projekta Ureditev in zazelenitev centra Žirov, se predvideva sofinanciranje iz sredstev ministrstva za okolje in prostor v okviru dogovorov za razvoj regij.

Za nadaljnje faze urejanja središča Žirov je predvideno, da se izvedejo v prihodnjih letih, in sicer se ureditev Novovaške ceste in prometnih površin okrog Zadrufnega doma izvede v letu 2027 ter ureditev

trgov in tržnice v letu 2028. Zadnja faza, to je ureditev regionalne ceste in krožišča, je še v fazi usklajevanja z Direkcijo RS za infrastrukturo, in če bo potrjena, se na terenu izvede nazadnje.

KAKOVOST KOPALNE VODE ODLIČNA

Ljubitelji poletne osvežitve imajo dober razlog za obisk Športnega parka Pustotnik. Rezultati vzorčenja kopalne vode, ki je bilo opravljeno 8. junija, kažejo, da je voda primerna za kopanje in ustreza vsem predpisanim mikrobiološkim zahtevam. Analiza je zajemala določanje prisotnosti bakterije *Escherichia coli* in enterokokov, ki sta pomembna kazalnika kakovosti kopalne vode. Izmerjena vrednost bakterije *Escherichia coli* je znašala 110 enot na 100 ml vode, medtem ko je dovoljena mejna vrednost 1000 enot. Pri enterokokih je bila ugotovljena vrednost 220 enot na 100 ml vode, mejna vrednost pa znaša 400 enot. Rezultati potrjujejo, da je kakovost vode dobra in varna za kopalce. Vse izmerjene vrednosti so bile občutno pod predpisanimi mejnimi vrednostmi, kar kaže na ugodno stanje kopalne vode in primerno okolje za rekreacijo. Poletna sezona se tako v Športnem parku Pustotnik začne z odličnimi novicami. Obiskovalci lahko brezskrbno uživajo v plavanju, sončenju in drugih aktivnostih ob vodi. Vabljeni vsi ljubitelji narave, rekreacije in poletne osvežitve, da obiščete Športni park Pustotnik ter preživite prijetne poletne dni v urejenem in varnem okolju. **M. R.**

Začenja se prva faza urejanja središča

V okviru prenove središča Žirov se bo po napovedih župana Francija Kranjca najprej začelo urejanje struge Račeve, da bi preprečili poplavljanje centra Žirov.

MATEJA RANT

Začenja se urejanje središča. Kako bo potekala prenova in koliko bodo vredna dela v okviru te prve faze?

V teh dneh že začenjamo dela pri urejanju centra, in sicer prvo fazo, ki zajema ureditev struge Račeve, s čimer bomo zmanjšali poplavno ogroženost središča kraja, in gradnjo novega parkirišča nasproti doma starejših občanov. Pogodbena vrednost gradbenih del prve faze znaša slab milijon evrov, pri čemer računamo, da bomo vsaj polovico sredstev pridobili iz evropskih virov. Že smo podpisali tudi pogodbi za drugo in tretjo fazo s podjetjem Hidrotehnik, ki obsegata ureditev ceste iz središča proti Novi vasi in ureditev tržnega prostora. Vrednost omenjenih del znaša približno 2,5 milijona evrov in se prav tako nadejamo sofinanciranja s pomočjo sredstev Evropske unije. Izvedba druge in tretje faze je predvidena v prihodnjem letu in v letu 2028.

Bo zaradi del v prvi fazi morebiti oviran promet v središču Žirov oziroma načrtujete zapore cest?

Ne pričakujemo večjih dodatnih zapor ali posebnih prometnih težav, bo pa verjetno v času izvajanja del v okolici mostu čez reko Račevo promet oviran.

Katera dela bodo čez poletje potekala na cestni infrastrukturi?

Končali smo večino rednega letnega vzdrževanja lokalnih cest na podeželju, prav tako smo že končali obnovo odseka ceste med Breznico in Koriti. Zaključujemo še sanacijo ceste Pot na Koče, pred slabim mesecem pa smo začeli tudi največjo letošnjo investicijo na področju cest v občini, to je nadaljevanje gradnje pločnikov ob Cesti pod griči na odseku med Partizansko in Jezersko ulico. Ob tem bomo postavili tudi javno razsvetlavo in obnovili cestišče. Tudi tokrat bomo položili cevi za optično omrežje. Obnova na Breznici je vredna sto tisoč evrov, približno toliko tudi ureditev ceste Pot na Koče, gradnja pločnikov skupaj z javno razsvetlavo in obnovo ceste pa skoraj pol milijona evrov. Pridobili ste gradbeno dovoljenje za gradnjo kanalizacijskega omrežja na Selu. Kdaj lahko krajan prikažejo začetek gradnje? Veseli me, da nam je uspelo pridobiti gradbeno dovoljenje za dele Sela, kjer so lastniki zemljišč videli skupni interes kraja in privolili v to, da bo šla kanalizacija čez njihova zemljišča. Glede na to, da imamo že pridobljeno tudi gradbeno dovoljenje za čistilno napravo, bomo gradnjo kanalizacije začeli takoj, ko bo država razpisala sredstva za sofinanciranje. Verjamem, da se bo to zgodilo v naslednjem mandatnem obdobju.

Dva projekta participativnega proračuna – igrišče za odbojko na mivki na Pustotniku in nova igrala na Jezerih – ste že končali, na uresničitev čaka le še zasaditev ob igrišču na Jezerih. Kdaj bo uresničen še ta del participativnega proračuna?

Novo igrišče za odbojko se je izkazalo za veliko pridobitev, saj sta obe igrišči večino časa zasedeni. Dobro obiskana so tudi nova igrala na igrišču na Jezerih, v jesenskih mesecih pa je predvidena še zasaditev drevja.

Svetniki so na zadnji seji znova potrdili zvišanje ekonomskih cen programov predšolske vzgoje. Kaj je tokrat botrovalo dvigu cen?

Franci Kranjc Foto: Tina Dokl

Dvig cen ni nikoli priljubljen, saj se zavedamo, da je to že zdaj velik strošek, vendar nanj vplivajo višji življenjski stroški, rast plač v javnem sektorju in odprtje dodatnega polovičnega oddelka. Cene se oblikujejo v skladu z metodologijo, ki jo mora osnovna šola upoštevati pri izračunu cene. Če želimo, da vrtec posluje finančno pozitivno, je treba cene potrditi. So pa svetniki jasno izrazili, da je potrebno racionalno delo in poslovanje tudi v šoli in vrtcu. Kljub podražitvi za približno šest odstotkov ostajajo cene primerljive z drugimi občinami.

Sprejeli ste odloka o razglasitvi stare cerkve sv. Martina in Vrta Kržišnik za kulturna spomenika lokalnega pomena. Zakaj ste se odločili za to?

Želimo zaščititi pomemben del naše kulturne dediščine za prihodnje rodove. Status kulturnega spomenika hkrati omogoča kandidiranje za sredstva na razpisih. Razglasitev stare cerkve sv. Martina za kulturni spomenik lokalnega pomena je bila želja muzejskega društva oziroma občine, ker v prihodnje načrtujemo ureditev tega območja, Vrt Kržišnik pa je bil razglašen na zasebno pobudo. Za staro cerkev je bilo že nekaj predstavitev ureditve območja, ni pa še dokončne rešitve, kako bi to zaživel v praksi. **Se je gradnja nadstreška v zbirnem centru v Osojnici že začela?** Podpisali smo pogodbo z izvajalcem in opravili uvedbo v delo, sredi julija je predviden začetek del. Že zdaj prosim občane za potrpežljivost in razumevanje, saj bo zaradi del začasno prilagojen urnik sortirnice. Projekt predvideva pokritje večjega dela površin v sortirnici odpadkov in prometno ureditev območja.

Svetnikom ste predstavili idejno zasnovo gradnje večstanovanjskih objektov ob Jezerski ulici. Kaj se na tem območju obeta v prihodnje?

Že dlje časa si prizadevam za gradnjo novih stanovanj v Žireh, predvsem za mlade in mlade družine. Povpraševanje po tržnih in najemnih stanovanjih je veliko, medtem ko je bil zadnji večji

večstanovanjski objekt za prodajo stanovanj v kraju zgrajen pred skoraj petdesetimi leti. Zato želimo ustvariti pogoje, da bi tudi v Žireh ponovno prišlo do večje stanovanjske gradnje. Občina ima na območju ob Jezerski ulici v lasti približno šest tisoč kvadratnih metrov zemljišč. V preteklem obdobju smo preverjali interes na trgu in iskali morebitne investitorje, ki bi bili pripravljeni pod pogoji občine graditi stanovanja v Žireh. Naslednji korak bo imenovanje komisije, ki bo pripravila razpisne pogoje za izbor investitorja. Po potrditvi pogojev bomo objavili javni razpis. Da bi lahko sprejemali odločitve na podlagi konkretnih podatkov, smo naročili tudi izdelavo idejne zasnove. Ta je pokazala, da bi bilo na tem območju mogoče zgraditi približno 70 stanovanj. Takšen projekt bi pomembno prispeval k reševanju stanovanjskega vprašanja v občini, hkrati pa prinaša tudi določene izzive. Več novih prebivalcev pomeni večje potrebe po vrtcu, šoli, prometni in komunalni infrastrukturi ter drugih javnih storitvah. Zato moramo razvoj načrtovati premišljeno in zagotoviti, da bo rast kraja potekala usklajeno z zmogljivostmi občine.

Vrtec je praznoval petdesetletnico delovanja. Kaj se je v tem času najbolj spremenilo na področju vrtčevskega varstva v občini?

Pred mnogimi leti sem tudi sam obiskoval ta vrtec. Materialni pogoji so danes bistveno boljši, srčnost in predanost vzgojiteljic pa ostajata enaki. Na praznovanju jubileja sem srečal tudi svoje nekdanje vzgojiteljice in skupaj smo obujali spomine. Žirovski vrtec je odličen, zelo dobro skrbijo za naše otroke. Želim, da to ohranijo tudi v prihodnje, na občini pa se bomo še naprej trudili, da jim zagotovimo dobre pogoje za delo.

Ob občinskem prazniku ste podelili eno občinsko priznanje in kar pet županovih priznanj. Kaj vas je vodilo pri izboru nagrajencev?

Menim, da je v Žireh veliko društev in posameznikov, ki pomembno prispevajo k razvoju kraja. Prav je, da njihovo delo prepoznamo, ga javno pohvalimo in se jim zanj zahvalimo. Vsi letošnji nagrajenci so po mojem mnenju vsak na svojem področju dosegli rezultate, ki si zaslužijo posebno pozornost in priznanje. Nagrajenci prihajajo iz različnih generacij, od mladih do starejših, kar je lep dokaz, da v Žireh prepoznavamo in cenimo prizadevnost, uspehe in predanost ljudi vseh starosti.

Zakorakali smo že v počitniški čas in v Žireh se znova obeta pestro poletno dogajanje. Na katere dogodke bi še posebej povabili?

Poletje v Žireh bo tudi letos zelo pestro in verjamem, da bo vsak našel dogodek zase. Nekaj pomembnih dogodkov je sicer že za nami, med njimi tudi praznovanje občinskega praznika, a pred nami je še veliko zanimivega dogajanja. Že ta konec tedna prihaja študentsko rajanje v okviru Vikenda športa in zabave, ki ga vsako leto odlično pripravijo naši mladi. Bogat program prinaša tudi Poletje v starih Žireh, ki z različnimi kulturnimi, družabnimi in glasbenimi vsebinami oživlja naše kraje. Veliko dogajanja bo tudi na Pustotniku, kjer smo v zadnjem obdobju uredili dodatna postajališča za avtodome, asfaltirali nove površine in zgradili še eno igrišče za odbojko na mivki. Za živahen poletni utrip tam skrbi društvo Frekvenca, ki pripravlja številne zanimive dogodke. Aktivna bodo tudi naša gasilska društva, ki organizirajo priljubljene tematske prireditve, kot so Traktorzbór, Žirfest in Adijo počitnice. Gre za dogodke, ki povezujejo ljudi in vsako leto privabijo številne obiskovalce. Poskrbljeno bo tudi za najmlajše. Otroci bodo lahko del poletnih počitnic preživeli na oratoriju, Aktivnih počitnicah, v nogometni šoli in drugih programih, ki ponujajo veliko gibanja, druženja in novih doživetij. Vsem občankam in občanom želim prijetno, varno in sproščeno poletje. Naj bodo poletni dnevi priložnost za oddih, druženje in nabiranje novih lepih spominov.

Poziv k urejanju vegetacije ob cestah

Skupna občinska uprava Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Vrhnika, Brezovica, Gorenja vas - Poljane, Žiri, Borovnica, Log - Dragomer in Horjul poziva lastnike zemljišč in imetnike pravice uporabe zemljišč k primerni ureditvi in vzdrževanju morebitne vegetacije, ki raste na njihovih zemljiščih, ki mejijo na občinske ceste.

SOU MIRED

Z namenom zagotovitve čim večje varnosti udeležencev v prometu želimo občane opozoriti na ureditev obcestne vegetacije. Lastniki oziroma uporabniki zemljišč so ob občinski cesti ali pločniku dolžni redno obrezovati in vzdrževati žive meje, grmičevje in drevesa ter ostalo rastlinje tako, da sta zagotovljena preglednost in prosti profil ceste ter je prometna signalizacija vidna in dostopna. Preveč bujna vegetacija ob cestah namreč velikokrat ne zagotavlja minimalnega polja vidljivosti oziroma prostega profila ceste za udeležence v prometu.

Zakon o cestah lastnikom nalaga vzdrževanje in obrez vegetacije na obcestnih zemljiščih. Ravno tako ob cestah ni dovoljeno postavljati objektov, naprav in drugih predmetov, ki bi ovirali preglednost cest, križišč ali cestnih priključkov. Na podlagi prvega

odstavka 6. člena zakona o cestah (Uradni list RS št. 132/22, 140/22 – ZSDH-1A, 29/23 in 78/23 – ZUNPEOVE) je prepovedano izvajati ali opustiti kakršna koli dela na javni cesti, zemljiščih ali na objektih ob javni cesti, ki bi lahko škodovala javni cesti ali ogrožala, ovirala ali zmanjšala varnost prometa na njej. Skladno s tretjo alinejo prve točke 2. odstavka 6. člena ZCes-2 je na cestnem svetu javne ceste prepovedano postavljati ograje, stebričke, zasaditi živo mejo, drevje, trto ali druge visoke nasade ali poljščine, nameščati ali odlagati les, opeko, zemljo, drug material ali predmete. Lastniki ali imetniki pravice uporabe zemljišč se lahko izognejo inšpekcijskemu in prekrškovnemu postopku tako, da že sami poskrbijo za ureditev zasajene vegetacije na svojem zemljišču. Z ureditvijo vegetacije se pripomore k večji preglednosti na cesti in posledično večji varnosti na cesti, zato je treba vegetacijo redno vzdrževati.

Z yugom znova proti severu

Blaž Košir, ki je pred tremi leti uresničil nekajletno željo in se je s svojim avtomobilom zastava yugo odpravil na skrajni sever celinske Evrope, Nordkap, konec julija načrtuje nov podvig: Z yugom na Islandijo za srečne tačke.

MATEJA RANT

Svoje potovanje bo namreč tako kot pred tremi leti tudi tokrat združil z dobrotelostjo. S pomočjo sponzorjev in donatorjev zbira sredstva za novomeško društvo za zaščito živali, ki ga vodi njegovi prijatelji. Že zdaj, pravi Košir, mu je z udeležbo na raznih dogodkih in prireditvah, kjer s skoraj štirideset let starim belim yugom vsekakor pritegne pozornost, uspelo preseči znesek, ki ga je za društvo zbral pred tremi leti. Prispevke pa bodo zbirali še ves čas poti, saj bo svoje prigode sproti objavljala na Facebooku in Instagramu.

Na več kot 8000 kilometrov dolgo pot se tokrat odpravlja bolje pripravljen kot pred tremi leti, ko ga je na poti spremljalo kup težav, med drugim je moral zamenjati motor, je pojasnil Košir. »Motor sem generalno obnovil in nekoliko dvignil podvozje, da ne bom imel težav pri vožnji po makadamskih cestah.« Na pot se bo odpravil konec julija. »Do 28. julija se moram vkrcati na ladjo za Islandijo, kjer računam, da bom nato preživel 24 dni.« Tudi tokrat bo potoval sam, saj prizna, da ne verjame, da bi s kom zdržal v majhnem avtu toliko časa. »Všeč mi je, da imam tako čas za razmišljanje, poslušanje glasbe ... Zdaj, ko delam v šoli kot učitelj tehnike, pa mi bo vsekakor ustrezalo tudi malo

Blaž Košir se bo tokrat z yugom odpravil proti Islandiji.

Foto: Tina Dokl

tišine,« se posmeje. Zaveda se, da ga tudi tokrat lahko na poti čakajo presenečenja v zvezi z avtom častitljive starosti, a se na to ne ozira. Svoj moto je dal natisniti tudi na majico, in sicer »Lower your expectations,« saj kot pojasni, če znižajš pričakovanja, ne moreš biti razočaran.

Poletje v Starih Žireh

Prireja Občina Žiri v sodelovanju z Muzejskim društvom Žiri.

Koncerti bodo pred Muzejem Žiri, razen v primeru slabega vremena bo v Dvorani DPD Svoboda Žiri.
Društvo Frekvenca poskrbi za tekočo spremljavo.
Vstop prost.

20
26

Divje jezero
28. junij ob 21.00

Mirko Grozny & Illuminati in D'Zombies
12. julij ob 21.00

Janez Bončina Benč & prijatelji
15. avgust ob 20.30

Original Kranjc bend
21. avgust 20.30

IVAN JERMAN
www.jerman.si

SORA

OBČINA ŽIRI

etiketa

priprava: KRZISNIK EU
 GALERIJA K
 VRT K
 EDEN

www.ziri.si

ZAČASNO ZAPRTJE ZBIRNEGA CENTRA OSOJNICA

Občina Žiri bo sredi julija začela gradnjo nadstrešnice v Zbirnem centru Osojnica. Zato bo zbirni center komunalnih odpadkov v času od sobote, 11. julija, do vključno četrta, 23. julija, zaprt za vse uporabnike, so sporočili z občine. Občane prosijo, da v tem času kosovne in druge odpadke začasno deponirajo doma ter jih v zbirni center pripeljejo šele po končanju gradbenih del. Postavitev nadstrešnice je potrebna, je pojasnil Andrej Poljanšek z občine, ker morajo biti glede na zahteve okoljske zakonodaje vsi gorljivi odpadki – les, mešani komunalni odpadki, kosovni odpadki, pnevmatike, mešana embalaža, papir, karton ter papirna in kartonska embalaža, stiropor, silažna folija, zeleni odrez ... – zaščiteni pred vremenskimi vplivi. »Prav tako morajo biti zaščiteni nevarni odpadki ter odpadna električna in elektronska oprema.« V sklopu projekta bodo po njegovih besedah obenem preuredili uvoz v Zbirni center Osojnica tako, da bo v prihodnje mogoč krožni promet, s čimer bodo olajšali dostop v zbirni center in odlaganje odpadnega materiala. Investicija je vredna slabih 270 tisoč evrov. Zbirni center bodo za uporabnike ponovno odprli v petek, 24. julija, in v soboto, 25. julija, nato pa bo do dokončanja gradnje še naprej odprt le ob petkih in sobotah. **M. R.**

Gradijo še pločnike na cesti Pod griči

V pomladnih mesecih je občina poskrbela za obnovo ceste na Breznici in ulice Pot na Koče, ta čas pa gradijo pločnik za pešce na cesti Pod griči.

MATEJA RANT

V začetku junija se je začela druga faza dograditve pločnika za pešce na cesti Pod griči. V okviru slabega pol milijona evrov vredne investicije bodo po besedah Mihe Kavčiča z Občine Žiri uredili 450 metrov dolg odsek, na katerem bodo poleg gradnje pločnika poskrbeli tudi za novo meteorno kanalizacijo, uredili novo cestno razsvetljava in vgradili cevi za optično omrežje. V sklopu investicije bodo obnovili tudi asfaltno plast celotne ceste, predvidena pa je še ureditev križišča na Partizanski cesti. Zaključek del je predviden v septembru, je še pojasnil Kavčič in dodal, da bodo s tem pomembno prispevali k izboljšanju varnosti pešcev na tem območju.

Že konec maja pa se je zaključila rekonstrukcija 250 metrov dolgega odseka na lokalni cesti Breznica–Korita. Projekt je obsegal celovito prenovo cestišča. Izvedli so zamenjavo ustroja vozišča, poskrbeli za odvajanje meteorne vode in drenažo ter cesto ponovno asfaltirali, je razložil Kavčič. »Prav tako se je uredilo tudi križišče v kraju Breznica z vsemi pripadajočimi odcepi oziroma uvozi. Naložba je bila vredna 80 tisoč evrov. V teh dneh pa se zaključuje še obnova dvesto metrov dolgega odseka na cesti Pot na Koče. Po novem bo cesta tudi širša, saj bo vozišče razširjeno na štiri metre, kar bo bistveno izboljšalo prometne razmere in varnost,« je razložil Kavčič. V okviru del so izvedli zamenjavo ustroja vozišča in zgradili nov meteorni kanal za učinkovito odvajanje padavinskih voda. Poleg tega so obnovili javno razsvetljava in postavili dodatne svetilke. Vrednost del je znašala 90 tisoč evrov, je še dejal Kavčič.

Obnovljeni odsek na cesti Breznica–Korita Foto: Miha Kavčič

Na cesti Pod griči bodo dogradili pločnike v dolžini 450 metrov. Foto: Miha Kavčič

V teh dneh so končali tudi obnovo ceste Pot na Koče. Foto: Miha Kavčič

Največje bogastvo Žirov so ljudje

V Žireh so minuli teden na slovesnosti v dvorani DPD Svoboda zaznamovali občinski in državni praznik. Ob tej priložnosti so podelili tudi letošnja občinska priznanja – eno priznanje Občine Žiri in pet priznanj župana.

MATEJA RANT

Ob občinskem prazniku se je župan Franci Kranjc ozrl na vse opravljeno delo v preteklem letu, ko so izvedli številne projekte, s katerimi so izboljšali kakovost življenja v občini. Veseli ga, da so za številne projekte pridobili evropska in državna sredstva ter tako dodatno razbremenili občinski proračun. »Praznik naj bo priložnost za ponos na vse, kar smo ustvarili, za hvaležnost vsem, ki prispevajo k razvoju našega kraja, ter za zaupanje v prihodnost, ki jo bomo gradili povezani.« Zbrane je ob 35-letnici samostojnosti in neodvisnosti Slovenije nagovoril tudi Izidor Rejc, ki je bil izvoljen v prvi sklic Državnega zbora Republike Slovenije, bil je tudi dolgoletni uspešni direktor Alpine. V nadaljevanju pa so podelili letošnja priznanja, saj kot je poudaril župan, posebno bogastvo Žirov niso ceste, stavbe ali projekti, ampak so njihovo največje bogastvo ljudje.

To po županovih besedah dokazujejo tudi letošnji prejemniki občinskih priznanj. »S svojim delom, znanjem in predanostjo ste pomembno prispevali k razvoju naše skupnosti. Vaš prispevek presega posamezne dosežke, saj krepi medsebojno zaupanje, povezanost in občutek pripadnosti,« je poudaril in dodal, da so ponosni na številna društva, organizacije in posa-

meznike, ki bogatijo kulturno in športno življenje, ohranjajo tradicijo ter povezujejo ljudi. »Prav sodelovanje in pripravljenost pomagati ustvarjata okolje, v katerem se ljudje dobro počutijo in radi živijo.« V imenu občine in vseh občanov se jim je zato zahvalil za njihovo delo, vztrajnost in predanost. »S svojim zgledom dokazujete, da so solidarnost, sodelovanje in odgovornost še vedno vrednote, na katerih lahko gradimo prihodnost.«

Priznanje Občine Žiri je ob 80-letnici uspešnega delovanja in zadolgoletno trajnostno gospodarjenje z divjadjo prejela Lovska družina Žiri. Ustanovili so jo 24. julija 1946, od takrat dalje pa opravlja svoje osnovno poslanstvo, to je upravljanje z divjadjo, ki obsega načrtovanje, ohranjanje, trajnostno gospodarjenje in spremljanje stanja divjadi, obenem pa »zagotavlja ekološke, socialne in gospodarske funkcije divjadi ter njenega življenjskega okolja«. Skrb za naravo in divjad ter zgleden odnos do okolja, so še zapisali v obrazložitvi, uspešno prenašajo tudi na mlade prek učnih ur za učence Osnovne šole Žiri in predšolske otroke Vrtca Žiri. »Prav tako zgledno sodelujejo z drugimi društvi v občini pri dejavnostih, povezanih z naravovarstvom in ekologijo, ter z Občino Žiri pri skrbi za odstranjevanje kadavrov poginulih živali. Prav tako skrbijo za stalno in stabilno članstvo.« Skupaj s solastniki,

so še dodali, zgledno skrbijo tudi za stavbo v Starih Žireh, kjer imajo sedež, in njeno arhitekturno dediščino.

Priznanja župana pa so prejeli Klekljarsko društvo Cvetke Žiri za uspešno organizacijo dvajsetih Slovenskih klekljarskih dnevov in za ohranjanje klekljarske dediščine, Lia Krvina za izjemne dosežke mlade športnice v karateju, Janez Jereb za ohranjanje spomina na generala Rudolfa Maistra in žirovske borce za severno mejo, žirovska četa in Območno združenje veteranov voj-

Pavle Jereb, predsednik Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Škofja Loka Foto: Tina Dokl

Tanja Mlinar, predsednica Klekljarskega društva Cvetke Foto: Tina Dokl

Lia Krvina Foto: Tina Dokl

Janez Jereb Foto: Tina Dokl

ne za Slovenijo Škofja Loka za neprecenljiv prispevek k slovenski osamosvojitvi ter Benedikt Praznik in Rok Filipič za odkritje ene najlepših jam v Sloveniji – Jurečeve jame.

Kot so navedli v obrazložitvi, je društvo Cvetke že leta 2006, dve leti po ustanovitvi, pripravilo veliko razstavo ob stoletnici Čipkarske šole Žiri. »Uspešna razstava jih je opogumila, da so leta 2007 prvič organizirali Slovenske klekljarske dneve v Žireh. Do letos se jih je zvrstilo že dvajset.« Sprva je bila njihova gonilna sila Marica Albreht, ki se je trudila, da so žirovski klekljarski dnevi vsako leto z izvirno temo povezali slovenske klekljarice. »Leta 2016 je društvo prevzela Tanja Mlinar, ki predano nadaljuje izročilo svoje predhodnice. Posebno uspešno je bilo leto 2025 z razstavo Čipka v objemu vode in kamna, saj so nastali številni unikatni vzorci in pozneje tudi čipke po navdihu narave.« Letošnje leto, so dodali, je zaznamoval Škofjeloški pasijon v klekljani čipki, ki je povezal društva Selške in Poljsanske doline in v katerem so se članice Cvetk dokazale kot prave klekljarske mojstrice.

Za bleščečo športno kariero v karateju je priznanje župana prejela tudi Lia Krvina. Mlada karateistka, so poudarili v obrazložitvi, niza vrhunske uspehe na domačih in mednarodnih tekmovanjih. »Karateju se posveča že več kot deset let, zato ji pomeni več kot le šport, saj jo uči discipline, vztrajnosti in odgovornosti. Z veliko predanostjo uspešno usklajuje šolske obveznosti s treningi in tekmovanji, kar dokazujejo njeni odlični rezultati.« Tudi letos je tako že dosegla dve 3. mesti na tekmovanju grand prix v Bratislavi in na Mladinski svetovni ligi v Zimbabveju ter 2.

Župan Franci Kranjc se je nagrajencem zahvalil za njihovo delo, vztrajnost in predanost. »S svojim zgledom dokazujete, da so solidarnost, sodelovanje in odgovornost še vedno vrednote, na katerih lahko gradimo prihodnost.« Priznanje Občine Žiri so podelili Lovski družini Žiri, priznanja župana pa so prejeli Klekljarsko društvo Cvetke Žiri, Lia Krvina, Janez Jereb, žirovska četa in Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Škofja Loka ter Benedikt Praznik in Rok Filipič.

mesto na lestvici Svetovne karate zveze. »Zaradi uspehov si je postavila visok cilj – osvojiti medaljo na letošnjem svetovnem prvenstvu.«

Za dosedanje neumorno delo, povezano z odkrivanjem zastrte preteklosti, je priznanje župana prejel predsednik Domoljubnega društva general Rudolf Maister Žiri Janez Jereb. Žirovsko društvo so leta 2019 ustanovili prav na njegovo pobudo in ga že vsa leta tudi vodi. V raziskavi, ki sta jo opravila z Alojzom Demšarjem, sta odkrila kar 43 Žirovcev, ki so sodelovali v enotah prve slovenske vojske v letih 1918 in 1919 pri zaščiti slovenskega etničnega ozemlja na slovenski severni meji, od tega se trije mladi fantje iz teh bojev niso nikoli vrnili domov. V naslednjih letih sta raziskovanje razširila še na tri sosednje občine, Škofjo Loko, Železnike in Vrhniko. Zbrano gradivo so v vsaki občini predstavili na razstavi Borci za slovensko severno mejo 1918–1919, Janez Jereb pa je zaslužen tudi za to, da so vsem padlim borcem po več kot sto letih postavili spominske plošče.

Rok Filipič in Benedikt Praznik Foto: Tina Dokl

Tajnik in starešina Lovske družine Žiri Meti Biljali in Marjan Omerzel Foto: Tina Dokl

Ob 35. obletnici osamosvojitvene vojne za Slovenijo so izkazali posebno čast in spoštovanje tudi vsem pripadnikom tako imenovane žirovske čete – fantom in možem z območja Žirov, ki so leta 1991 aktivno sodelovali v vojni za obrambo samostojne in neodvisne Republike Slovenije. »Njihov pogum, odločnost in pripravljenost braniti domovino so pomembno prispevali k temu, da danes živimo v svobodni državi. Njihova dejanja predstavljajo trajen zgled domoljubja, enotnosti in odgovornosti do Slovenije, prav tako pa tudi do Žirov.« Zato so jim podelili priznanje župana, ki ga je v imenu vseh sodelujočih prevzel Pavle Jereb, predsednik Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Škofja Loka.

Županovo priznanje sta prejela še Benedikt Praznik in Rok Filipič za izjemen prispevek k odkritju in raziskovanju Jurečeve jame, ki predstavlja eno najpomembnejših novoodkritih jam v Sloveniji v zadnjih letih. S svojo odločnostjo, pogumom in raziskovalnim duhom, so poudarili v obrazložitvi, jima je skupaj s sodelavci uspelo odpreti prehod v izjemni podzemni sistem, v katerem so doslej raziskali več kot pet kilometrov rovov. »Jama navdušuje z bogatim kapniškim okrasjem, aragonitnimi tvorbami, jamskimi biseri, sifoni, podzemnimi slapovi ter izjemno naravno in znanstveno vrednostjo.« Njuno delo, so še dodali, pomembno prispeva k razumevanju kraškega sveta, promociji jamarstva in prepoznavnosti domačega okolja.

Odstranjevali invazivke

Razvojna agencija Sora, Zavod RS za varstvo narave in OŠ Žiri smo v sklopu akcije Očistimo Gorenjsko invazivk, ki poteka v okviru Tedna brez invazivk, organizirali odstranjevanje invazivk v Žireh.

ANITA P. OMAN, RAS

Na Osnovni šoli Žiri se nas je pod vodstvom učitelja Andreja Mohoriča zbralo več kot 40 učencev, s katerimi smo preživeli aktiven dan za ohranjanje narave, povezovanje in odkrivanje novih znanj o invazivnih tujerodnih vrstah.

Dan smo začeli s kratkim predavanjem Tjaše Trček (Zavod RS za varstvo narave), na katerem so učenci spoznali, kaj sploh so invazivne tujerodne vrste, katere med njimi najpogosteje srečamo v našem okolju, kako pridejo do nas, kako jih prepoznamo in zakaj je pomembno, da jih pravočasno omejujemo. Po uvodnem delu smo se peš odpravili do potoka Račeva, kjer je bil naš glavni cilj odstraniti čim več žlezave nedotike. Gre za orjaško enoletnico z izjemno sposobnostjo širjenja, saj lahko svoja semena raznese tudi do sedem metrov daleč. Zara-

Žirovski osnovnošolci so odstranjevali invazivne tujerodne rastline. Foto: arhiv šole

di hitrega razraščanja izpodriva domorodne rastline in spreminja naravno ravnovesje ob vodotokih. Učenci so se odstranjevanja lotili zelo zagnano in motivirano. Žlezava nedotika je za odstranjevanje preprosta, saj

ima plitve korenine, zato so lahko učenci hitro videli tudi konkretne rezultate svojega dela. Največ navdušenja pa so med njimi požela nagradna vprašanja, pri katerih so pokazali presenetljivo veliko znanja.

RCT GROUP

PREVOZI OSEB

NAJEM VOZIL

DOSTAVA POŠILJK

041 648 393

Partizanska 8, 5280 Idrija

go@rctgroup.si

www.rctgroup.si

Predstavili svoje delo občanom

V začetku maja je na parkirišču pred Zadrudnim domom v Žireh potekala predstavitev gasilskih enot in tehnike občine Žiri.

JANEZ TRATNIK, POVELJNIK CIVILNE ZAŠČITE OBČINE ŽIRI

Dogodek je v sobotnem sončnem dopoldnevu obiskovalcem ponudil priložnost, da od blizu spoznajo delo gasilcev in pripadnikov Civilne zaščite ter si ogledajo sodobno opremo, vozila in različne prikaze intervencijskih dejavnosti.

Predstavila so se vsa štiri žirovska prostovoljna gasilska društva – PGD Brekovice, PGD Dobračeva, PGD Račeva in PGD Žiri. Obiskovalci so si lahko ogledali gasilska vozila, zaščitno opremo ter različne pripomočke, ki jih gasilci uporabljajo pri gašenju požarov, reševanju ob prometnih nesrečah, reševanju iz zadimljenih prostorov, reševanju iz višin in drugih intervencijah. Predstavitvi se je z opremo za vodenje intervencij pridružila tudi Civilna zaščita Občine Žiri, ki je predstavila svojo vlogo pri zaščiti in reševanju ob naravnih nesrečah ter drugih izrednih dogodkih. Obiskovalci so lahko izvedeli več o organizaciji sistema zaščite in reševanja ter pomenu sodelovanja med različnimi službami, ki skrbijo za

Civilna zaščita Občine Žiri in žirovska gasilska društva so predstavili svoje delo občanom. Foto: arhiv PGD Žiri

varnost občanov. Z dogodkom so želeli približati delo intervencijskih služb širši javnosti. Posebno pozornost so pritegnili pri najmlajših obiskovalcih, ki so z zanimanjem raziskovali gasilska vozila, preizkušali posamezne aktivnosti na pripravljenih poligonih, se igrali na napihljivem gradu in se pogovarjali z gasilci in reševalci o njihovem delu.

Takšne predstavitve pomembno prispevajo k ozaveščanju prebivalcev o pomenu prostovoljnega gasilstva in sistema zaščite ter reševanja. Hkrati predstavljajo priložnost za krepitev zaupanja med občani in službami, ki vsakodnevno skrbijo za varnost ljudi in njihovega premoženja. Predstavitve je znova pokazala, da imajo Žiri dobro organizirane in usposobljene enote, ki so pripravljene pomagati ob vseh vrstah nesreč, njihovo delo pa temelji na predanosti, strokovnosti in medsebojnem sodelovanju.

Regijsko srečanje

V Žireh je konec maja potekalo prvo regijsko srečanje Enote 7 – gorenjsko-primorske regije Društva Šola zdravja, ki je v Športno-rekreacijskem centru (ŠRC) Pustotnik združilo približno 150 članov.

NEDA GALIJAŠ

Med udeleženci so bili člani petih skupin iz Žirov, skupin iz Idrije in Cerknega, štirih skupin iz občine Gorenja vas - Poljane, dveh skupin iz Škofje Loke in dveh skupin iz Medvod. Dogodek je bil priložnost za druženje, gibanje, izmenjavo izkušenj ter krepitev vezi med skupinami, ki jih povezujejo skrb za zdravje, gibanje in pozitiven odnos do življenja.

Po skupni vadbi 1000 gibov in dodatnih vajah za moč pod vodstvom kineziologinje Nine Istenič je sledilo druženje v športno-rekreacijskem centru. Udeleženci so si ogledali predstavitvene stojnice, spremljali nastop plesne skupine U3 iz Škofje Loke ter izkoristili možnost meritev krvnega tlaka, sladkorja in holesterola. ŠRC Pustotnik se je izkazal kot odlična lokacija za druženje, gibanje in povezovanje članov Društva Šola zdravja iz širše regije. Poseben čar srečanju je dajalo tudi zeleno naravno okolje, saj travniki, drevje in okoliška krajina ustvarjajo prijeten prostor za

V športno-rekreacijskem centru na Pustotniku se je konec maja zbralo približno 150 članov društva Šola zdravja iz Gorenjske in Primorske. Foto: Tanja Mlinar

sprostitev, druženje in aktivnosti na prostem. Številni prostovoljci in člani pa so s svojo srčnostjo ustvarili prijetno in povezovalno vzdušje. Kot je po srečanju zapisala vodja enote Irena Rečnik: »Nič ni ustavilo naše dobre volje, stiska rok, naših objemov in objelov, da se zopet srečamo.« Prvo regijsko srečanje je potrdilo, da so največja moč Društva Šola zdravja ljudje, njihova povezanost, prostovoljstvo in pripravljenost pomagati drug drugemu. To je v svojem poročilu najlepše strnila Irena Rečnik z besedami: »Skupaj zmoremo vse.«

LINGUA

Najbolj prepoznavni po značilnem akanju

O žirovskem narečju oziroma žirovščini, ki ji je posvetil tudi eno od gesel v svoji knjigi *Žirovski besednjak*, smo se tokrat pogovarjali s publicistom Miho Nagličem.

MATEJA RANT

V njegovih knjigah *Žirovski besednjak* in *Mihatov besednjak* namreč najdemo tudi kar nekaj narečnih besed oziroma izrazov, čeprav ne gre za slovarja, še manj za narečna slovarja. »Številni so namreč prepričani, da gre pri omenjenih dveh knjigah za narečni slovar. A to nikoli ni bil moj namen. Zgledoval sem se po knjigi *Slovar 21. stoletja*, ki jo je napisal sloviti francoski ekonomist in pisatelj Jacques Attali. V njem je zbral pojme, s katerimi je razložil svoj pogled na tedaj šele oziroma že prihajajoče 21. stoletje,« je pojasnil Naglič, ki je v svojih dveh omenjenih knjigah vsakič zbral po petsto besed oziroma gesel, med katerimi je nekaj zapisov v narečju.

Kaj je sploh značilnost žirovskega narečja, v *Žirovskem besednjaku* pojasni pod geslom žirovščina, pri čemer si je pomagal z razlago jezikoslovke Milke Bokal: »Znano je, da nas Žirovce prepoznavajo po značilnem akanju, po izgovoru glasu a namesto o. V Žireh je nekaj 'maje', in ne moje, grem 'damu', in ne domov. Nič hudega, če je to pogostokrat predmet medkrajevnih zabavljic.« Manj znana, nadaljuje, pa je druga značilnost žirovskega govora, da imajo nekatere daljše žirovske besede pravzaprav dva naglasa: enega čisto na začetku in drugega, ki je ostanek prvotne dolžine naglašene samoglasnika. »Na *Žirovskem* nabiramo borovnice, v žirovščini so to baravnice. Naglas je na prvem a, i je pa tudi majčkeno potegnjen, dolg.« Še manj znano pa je »petje« žirovskega govora, kar ga približuje gorenjskemu in delno drugim rovtarskim narečjem. »Tam, kjer ima beseda naglas, se menjava višina glasu, preprosto rečeno, ali 'gremo z glasom dol ali gor', ali je

intonacija tega glasu padajoča ali rastoča. Ta posebnost, ki jo je za žirovski govor odkrila akademikinja ddr. Marija Stanonik, se imenuje tonemsko naglaševanje. Sicer pa, nič ni bolj žirovskega kot naš govor.« Prizna, da je to geslo eno redkih, ki ga sam sploh ne bi mogel napisati, tako poznavalsko je. »Zato sem sošolko Milko Bokal, priznано slovensko slovaropisko, zaprosil, naj mi žirovščino napiše ona. In jo je, kratko in jedrnato, tako kot v leksikonih, ki jih ureja, kjer je treba z malo besedami veliko povedati.« Ob tem Naglič doda, da kakor so čevlji in čipke najbolj upoštevani predmeti žirovske materialne kulture, je žirovščina po njegovem prepričanju zagotovo glavna posebnost njihove nesnovne dediščine. »Po njej smo, kar smo – Žirovci. Govorimo tako, da akamo, da nekatere besede izgovarjamo kar z dvema naglasoma in da v govorjenju hkrati pojemo. Čokolado in pomaranče dobivamo na *Žirovsko* iz daljnih krajev, zapojeta pa šele v žirovščini, kjer dobita dvojni naglas: pomārānče, čekulāda ... Imenitno, mar ne!«

In prav narečni besedi najdemo tudi na začetku obeh slovarjev. V *Žirovskem besednjaku* je to ablak oziroma oblak. Ob tem Naglič pove zanimivo anekdoto: »Nekoč so me v Idriji predstavili logaškemu obrtniku in politiku Vladislavu Pucu. Ko sem svojemu imenu dodal, da sem iz Žirov, je kar poskočil in se odločil takoj preveriti, ali je to res. Želel je, da mu povem, kaj je nad Žirmi. Bil sem nekoliko v zadregi in odgovoril, kar mi je najprej padlo na misel: hrib Žirk. A se je samo zasmejal in dejal, da je nad Žirmi ablak.« V tem, da *Žirovci* glas o izgovarjajo kot a, so po Nagličevih besedah nekoliko podobni Rusom, še zlasti Moskovčanom, pa tudi Dolenjcem. Kot zanimivost še doda, da

Miha Naglič na predstavitvi knjige *Žirovski besednjak*, ki je izšla leta 2019, tri leta kasneje pa je sledil še *Mihatov besednjak*. / Foto: Tina Dokl

v Žireh tudi nekatere barve izgovarjajo z a: aranžna, ardeča, arjava, armena ... V *Mihatovem besednjaku* pa začne z geslom »A je hadu?«. V šali ob tem razloži, da v Žireh ne vprašajo, kako si, ampak »A je hadu?«. Če želiš Nežirovcem povedati stavek, ki ga gotovo ne bi razumeli, pa mu je Martin Eniko, ki je pomagal zbirati besede za *Žirovski slovar*, predlagal naslednjega: »Ahtaj, de nauš u tram cabnu!« V prevodu: »Pazi, da ne brneš (zadeneš z ного) ob tram!« Obenem je Eniko na njegovo prošnjo naštel še nekaj najbolj »žirovskih« besed: ahtat (pazit), les (pridi sem), kalači (kolači), abare oziroma obare (slabša oblačila za vsak dan), ani (nekateri), butnt (udarit), urhov (brez volje do dela), klamaturt (motoviliti, opotekaje hoditi), barjagov (pijan, vinjen), ibunge (čudno, nenavadno vedenje, dejanje, dogajanje), tumgajti (norčije, vragolije), budnk (večja zaraščena kotanja, tudi z vodo, na močvirnih travnikih), rajtam (menim), matavilt (govoričiti), jel oziroma jel ti (ali ti) in palej (potem).

Vlasto Kopač – neutrudni humanist

Na svetovni dan knjige in avtorskih pravic, dan, ko po vsem svetu praznujemo moč zapisanih besed, pomen branja in spoštovanje do avtorjev smo bili v Žireh priča odprtju razstave o Vlastu Kopaču

BARBARA PETERNEL

V uvodu je župan Občine Žiri Franci Kranjc spomnil, da je letošnje leto posvečeno tudi Vlastu Kopaču, mineva namreč dvajset let od njegove smrti. Omenil je, da ga Žirovci še vedno premalo poznamo. Bil je človek, ki se je v življenju srečal z mnogimi preizkušnjami, a ni potreboval pozornosti, ampak je pustil, da govori njegova raznolika ustvarjalna dejavnost.

V nadaljevanju je kustosinja Plečnikove hiše in avtorica razstave Ana Porok povedala, da je bila razstava osnovana že ob 110. obletnici rojstva ustvarjalca v sodelovanju s hčerko Mojco Kopač. Vesela je, da se je letu Vlasta Kopača pridružil tudi muzej v njegovem rojstnem kraju in tako počastil spomin na njegovo osebnost in delo. Študiral je pri Jožetu Plečniku, profesor je v nadarjenem študentu hitro opazil izjemne delovne navade in risarske

sposobnosti ter ga pritegnil k aktivnemu delu pri takratnih projektih. Tako razstava osvetljuje Kopačeva študentska leta pri Jožetu Plečniku in sodelovanje pri načrtovanju Vrta vseh svetih (Žale), hkrati pa predstavlja številne povojne spomenike in spominska znamenja NOB. Poseben poudarek namenja njegovemu delu konservatorja ter sodelovanju pri obnovi Plečnikovih Žal in ljubljanske tržnice, kot Kopačevo življenjsko delo pa poudarja projekt zaščite in turističnega razvoja Velike planine. Avtorica je zaključila z mislijo, da je Kopač vedno ostal zvest sebi, slovenski dediščini in svojim planinam.

V zaključku je še Miha Naglič spregovoril o Vlastu Kopaču, ki je imel zelo pestro življenje in je puščal sledi po številnih krajih, a se je vedno rad vračal v Žiri. V šestdesetih letih se je po naključju vrnil v rojstni kraj in pred propadom rešil svojo rojstno hišo – Matevžkovo hišo, ki je da-

Tončka Stanonik (levo) in Ana Porok na odprtju razstave Foto: Tanja Mlinar

nes zavarovana kot kulturni spomenik nacionalnega pomena. Posebno veselje na dogodku je bila tudi dragocena donacija, saj je Tončka Stanonik ob tej priložnosti muzeju podarila izvirne ilustracije Vlasta Kopača. Kopač je z ilustracijami opremil dve pravljici Tončke Stanonik: Pravljico o sanjarki in modrecu ter Pravljico o ribiču in beli barčici.

Sončnica za Srečka Kosovela

Članice bralnega kluba Zakaj berem? so počastile Kosovelovo leto. Na Kras so se odpravile konec maja, dan pred stoto obletnico smrti Srečka Kosovela, vizionarskega pesnika, ki je kljub mladosti s svojo razgledanostjo postal interpret tedanjega časa in prihodnosti.

NINA DOLENC

Najprej so si v nekdanji sežanski šoli, danes Ljudski univerzi Sežana, ogledale spominsko sobo Srečka Kosovela. Konstruktivistično urejen prostor je popeljal obiskovalke skozi pesnikovo življenje in literarno ustvarjanje. V Kosovelovi knjižnici Sežana so uživale v razstavi Kosovel v čipki. Njegov portret je naklekljalo več kot 80 slovenskih čipkaric, med njimi sedem Žirovk.

Iz Sežane so se zapeljale do Kosovelovega doma v Tomaju, kjer je živel kot otrok, kamor se je po letih šolanja vrnil bolan in sklenil svoje mlado življenje 27. maja 1926. Ogledale so si zunanost prenovljene podeželske vile in vrt. Le streljaj od Kosovelovega nekdanjega doma leži tomajsko pokopališče, kjer so se na grobu poklonile pesniku, mu k vnožju položile sončnico in brale njegove pesmi. Pretresle so jih preroške besede na grobu: Ognja prepoln, poln sil, / neizrabljen k pokoju bom legel. S Kosovelovo interpretacijo sveta in človeka so bralke zaokrožile prvo leto delovanja bralnega kluba.

Članice bralnega kluba Zakaj berem? pred Kosovelovo domačijo Foto: arhiv kluba

Pihalni orkester Alpina Žiri Foto: Tomaž Rupnik

Godbeni dnevnik letošnjega leta

Ob preteku polovice leta bi radi najprej spomnili na naš božično-novoletni koncert. Ta glasbeni večer, ko smo nastopili skupaj z Majo Keuc, še danes ohranjamo v lepem spominu, saj je predstavljal krasno popotnico v leto 2026. Vedno je dober občutek, ko nam uspe napolniti športno dvorano in vlada dobra energija – ne samo na odru, ampak tudi med poslušalci.

MATEJA MLINAR, PO ALPINA ŽIRI

A tudi po pestrem decembru nismo prav upočasnili tempa. Tako kot smo zaključili staro leto, smo začeli tudi novo. Koncertno zgodbo z Majo Keuc smo nadaljevali februarja v Gorenji vasi, kjer smo skupni program občinstvu iz sosednje občine zaigrali ob kulturnem prazniku. Veseli nas, da smo dvorano, sicer kanček manjšo od žirovske, napolnili tudi tam, saj nam takšni projekti dajejo dodatno motivacijo za novo serijo vaj, ki temu sledijo.

Sredi februarja smo za pusta letos nastopili samo v Cerknici, kjer smo godbene muhe s prav posebnim predvodnikom požele kar nekaj pozornosti. Začetek leta je tudi rezerviran za občni zbor, na katerem smo članom in vsem gostom še podrobneje predstavili, kaj vse smo počeli in dosegli v pretekli sezoni. Marca smo bili ponovno mi gostje na občnem zboru žirovskih upokojencev, aprila pa smo prav tako tradicionalno zaigrali na velikonočni procesiji. Za maj vsi dobro vemo, kako se mora začeti. Letos smo budilko za budnico nastavili še za pol ure prej in obudili originalno lokacijo igranja budnice izpred 50

let. V Starih Žireh nas je zarana kar namrazilo, ampak z vsakim korakom je postajalo topleje. Temu so zagotovo pripomogle vse postojanke, kjer ste nas kot običajno bogato pogostili. Hvala čisto vsakemu, ki nas je pričakal na svoji ulici. Zelo prijetno je korakati skozi domače mesto in videti, kako taka tradicija popestri ta praznični dan.

Med tradicionalnimi nastopi smo pridno pripravljali dva različna programa. Ker smo lani od OŠ Žiri in učencev prejeli zelo pozitivne odzive na organizacijo matinee, smo se z vodstvom dogovorili, da dogodek ponovimo tudi letos. Naštudirali smo nove skladbe, v vsaki izmed njih pa je bila pozornost namenjena določeni sekciji oziroma instrumentu, na katerega smo želeli opozoriti mlade generacije, ki so nam prisluhnile. Naš dirigent izbiri programa nameni precej pozornosti, saj si želimo, da so skladbe, s katerimi predstavimo mladim, privlačne tako za vrtčevsko kot osnovnošolsko občinstvo, ki nas pride poslušat. Letos smo se povezali tudi s šolskim orkestrom, kar je še popestrilo naš nastop, tako kot možnost diriganja najpogumnejših otrok, ki so si upali sto-

piti pred nas in nas voditi ob igranju ene izmed koračnic. Takšni dogodki so za nas posebno dragoceni, saj verjamemo, da se navdušenje do glasbe pogosto začne prav ob prvem stiku z živim orkestrom. Če smo med poslušalci navdušili kakšnega bodočega pihalca, trobilca ali tolkalca, je bil naš cilj dosežen.

V času pisanja tega prispevka so pred nami še zadnje vaje za letni koncert ter zanimiv nastop na BrassFestu, ki ga sredi junija organizirajo v Medvodah in na katerem je nastopilo okrog 20 orkestrrov. Če nam je bilo vreme naklonjeno in ste tretji junijski petkov večer preživali v naši družbi na vrtu lokalne okrepčevalnice, pa upamo, da vam je bil naš letni koncert všeč in ste uživali v novih skladbah, ki smo jih trenirali vso pomlad.

Ob državnem prazniku smo zaigrali še pri cerkvi sv. Martina, zdaj pa si bomo privoščili nekaj tednov oddiha, dokler se spet ne zberemo na Ledinici ob prazniku sv. Ane. Potem pa zavijamo rokave ter se lotimo pestre jeseni in zime ter priprav na praznovanje naše 80-letnice, ki nas čaka prihodnje leto. Spet imamo kar nekaj idej, za katere verjamemo, da vam bodo všeč.

Žirovski vrtec praznoval petdesetletnico

Vrtec pri Osnovni šoli Žiri je konec maja zaznamoval častitljiv jubilej, saj so vrata novega vrtca v Žireh prvič odprli pred natanko petdesetimi leti.

MATEJA RANT

Obletnico so zaznamovali s prireditvijo v Športni dvorani Žiri, ki so jo naslovili 50 let korakov v svet, prav tak pa je tudi naslov publikacije, ki so jo izdali ob tej priložnosti. »Vrtec je v Žireh del šole, kar ustvarja dragoceno kontinuiteto v vzgoji in izobraževanju. Otroci že v najzgodnejšem obdobju začutijo pripadnost šolskemu okolju in pozneje lažje prestopijo prag šole,« je poudaril župan Franci Kranjc, ki je pred leti tudi sam obiskoval omenjeni vrtec. Iz tistega obdobja, je priznal, so mu ostali spomini na igro, smeh in brezskrbne dni. »Čeprav so bili pogoji takrat precej skromnejši, kot so danes, pa je nekaj ostalo enako: srčnost, predanost in toplina vzgojiteljic. In prav to ostaja največje bogastvo našega vrtca.«

Tega se zaveda tudi Marijan Žakelj, dosedanji ravnatelj Osnovne šole Žiri, pod okriljem katere deluje vrtec. Zato se je zahvalil vsem zaposlenim, sedanjim in nekdanjim, ki so v teh petdesetih letih v vrtcu pustili del svojega srca. »Otroci mogoče nekoč pozabijo pesmico ali igro, nikoli pa ne pozabijo občutka, da so bili ljubljani in sprejeti in pomembni. In prav to je največji pečat vašega dela.« Vrtec je po njegovih besedah kraj prvih velikih življenjskih korakov – prvih korakov stran od doma, v svet vrstnikov, igre, zaupanja, samostojnosti. »V teh petdesetih letih je vrtec postal prostor tisočernih otroških zgodb, smeha, objemov, prvih prijateljstev in topline, ki ostane za vedno.« Pomočnica

V Žireh so nov vrtec zgradili s pomočjo družbenih sredstev Občine Škofja Loka in samoprispevkov Žirovcev. Slovesno so ga odprli 23. oktobra 1976. V novem vrtcu je bilo šest sodobno opremljenih igralnic, kuhinja in igrišče, prvo leto pa so sprejeli sto otrok.

ravnatelj Andreja Oblak Kavčič je ob tem dodala, da se otroci v vrtcu ne učijo le šteti, risati in peti, ampak se tu prvič naučijo tudi zaupati svetu. »Največje priznanje našemu delu so nasmejani otroci, ki se počutijo varne, sprejeti in slišane; so otroci, ki lahko raziskujejo, ustvarjajo, sanjajo in rastejo v svojem ritmu.« V vseh teh letih, je poudarila, se je vrtec nenehno razvijal, nadgrajeval svoje prakse in se odzival na družbene spremembe. »A njegovo temeljno poslanstvo ostaja nespremenjeno: otrok ostaja v središču našega delovanja. Z zavezanostjo kakovosti vzgojno-izobraževalnega dela gradimo trdne temelje za prihodnost, spodbujamo radovednost, samostojnost, ustvarjalnost ter vrednote sodelovanja in spoštovanja.« Želi si, da bi vrtec tudi v prihodnje ostal prostor topline, ustvarjalnosti, varnosti in lepim spominov na otroštvo.

S prireditvijo v športni dvorani je Vrtec pri Osnovni šoli Žiri konec maja zaznamoval petdesetletnico delovanja.

Foto: Tanja Mlinar

Vitimir Gros
VRENJE V KRANJU
od 1986

20€

+4,50 € poštnine

Oziroma po predlogu mojega sina Sama Grosa:
»Zakaj je tako, kot je?«

Dokumentarna knjiga o Demosu, ki je osamosvojil in demokratiziral Slovenijo, izpod peresa Vitimirja Grosa iz Kranja, ki v knjigi objavlja skrbno shranjene dokumente.

Vse knjige iz naše ponudbe lahko kupite in prevzamete na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, ali jih naročite na 04 201 42 41 in narocnine@g-glas.si.

Enotna cena poštnine za eno ali več knjig je 4,50 EUR.

Trda vezava,
336 strani

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

Naj dosežki in valeta na žirovski šoli

Konec šolskega leta je čas, ko se učenci veselijo počitnic in se mogoče ustavijo tudi ob misli, kdo vse jim je med letom pomagal pri njihovi rasti.

BARBARA PETERNEL

Učitelji in mentorji niso le osebe, ki predajajo znanje, ampak so tudi tisti, ki jih spodbujajo, poslušajo, vodijo, mirijo, navdušujejo in jim pomagajo premagovati majhne in velike izzive. Tudi njim tako velja zahvala za potrpežljivost, predanost, srčnost, napotke, usmeritve in podporo pri dosežkih učencev.

O dosežkih v preteklih mesecih smo že pisali, o zadnjih najboljših rezultatih pa v nadaljevanju. Na državnem tekmovanju iz znanja angleškega jezika je devetošolka Hana Burnnik dosegla srebrno priznanje, še posebej se je izkazala pri pisanju eseja v angleščini. Državnega tekmovanja iz znanja geografije se je udeležil učenec 9. razreda Bor Kopač. Na tekmovanju je pokazal odlično poznavanje splošnih geografskih vsebin, predpisane literature in uporabnosti geografije v praksi ter dosegel srebrno priznanje. Na državnem tekmovanju iz znanja matematike so srebrno Vegovo priznanje prejeli: David Podlessek, Erik Cankar (oba iz 6. razreda), Žiga Zajc, Vita Pečelin (7. razred) ter devetošolec Jaka Zajc. Na državno tekmovanje iz znanja fizike se je iz vse Slovenije uvrstilo 123 devetošolcev. Devetošolca naše šole sta dosegla odličen rezultat: Jaka Zajc je prejel zlato, Bor Kopač pa srebrno Stefanovo priznanje. Tudi v letošnjem šolskem letu je posameznikom uspelo napisati odličen novinarski

Najuspešnejši devetošolci s knjižnimi nagradami – darilom župana Občine Žiri Francija Kranjca Foto: Foto Viktor

prispevek v okviru tekmovanja Zeleno pero na temo trajnostnega, zelenega turizma. Mladi novinarji so razmišljali, kaj je trajnostni turizem in kako ga lahko izvajajo tudi v naši občini. Eno od teh je tudi jamarstvo, ki je na letošnjem tekmovanju pritegnilo pozornost komisije, zato sta sedmošolca Žiga Zajc in Matija Poljanšek dobila zlato priznanje. Avtorji šestih drugih prispevkov, ki so prejeli srebrna priznanja, so sedmošolci Vita Pečelin, Lucija Janša in Drejc Kavčič, osmošolki Iza Mlinar in Ula Novak ter devetošolci Laura Kavčič, Viktorija Žakelj, Jurij Gluhododov in Hana Burnnik. Učenci turističnega krožka so se udeležili turistične tržnice v okviru festivala Turizmu pomaga lastna glava. Za nalogo, promocijski video in tržnico z naslovom Čof, čof z Lintvernom so prejeli srebrno priznanje.

Mlajše košarkarice so z osvojenim 4. mestom v državi sklenile tekmovalno sezono. Na državnem prvenstvu osnovnih in srednjih šol v judu so nastopili tudi žirovski učenci in dosegli odlične rezultate. Žiga Padovac in Maks Prosen sta bila prva v svoji kategoriji, Nemanja Simić pa je osvojil 2. mesto. Na podlagi vseh doseženih rezultatov je Osnovna šola Žiri dosegla odlično 3. mesto v skupni razvrstitvi vseh osnovnih in srednjih šol, kar predstavlja izjemen ekipni uspeh.

Četrtošolci in petošolci so se letos preizkusili v tekmovanju iz logike Logična pošast. Enajst učencev se je uvrstilo na državno tekmovanje. Štirje učenci so dosegli zlato priznanje: četrtošolca Lara Zajc, Voranc Možina ter petošolca Sara Jelenc in Nace Bogataj. Voranc Možina je osvojil vse možne točke in med četrtošolci dosegel 1. mesto. Na državnem tekmovanju iz znanja klekljanja za priznanje Ivanke Ferjančič so srebrna priznanja osvojile učenke Lucija Janša, Tamara Klemenčič in Tinkara Trček.

Slovo devetošolcev

Poslovia se je letošnja generacija žirovskih devetošolcev. Z zaključkom osnovne šole zapirajo pomembno poglavje in stopajo novim dogodivščinam naproti. Prihaja čas, ko bo življenje prednje postavljalo številne preizkušnje, ko bodo sprejemali odločitve, težke in hitre, delali napake in se na njih učili, zato je pomembno, da ostajajo trdni, vztrajni in uspešni tudi v srednjih šolah.

Mlajše košarkarice Foto: Jasmina Zalar

PREPLET GENERACIJ V OBČINI ŽIRI

Mladostniki in starejši – vsi potrebujemo pristne odnose in skupnost

Foto: www.magnifc.com

Katarina Žbogar, Zavod KRES

Ustavimo spletno nasilje

Kaj lahko za mladostnike naredimo starši

Projekt Preplet generacij se posveča izzivom dveh posebej ranljivih skupin sodobne družbe – otrok in mladostnikov, ki odraščajo v digitalnem svetu, ter starejših, ki so pri soočanju s starostjo pogosto prepuščeni sami sebi oziroma podpora svojih bližnjih.

V marcu in aprilu so strokovnjaki Zavoda KRES na Osnovni šoli Žiri izvedli pet preventivnih delavnic o spletnem nasilju in spletnih prevarah med mladostniki. Za najmlajše pa v Krajevni knjižnici Žiri vsak mesec poteka Pravljično ognjišče. Pomembno vprašanje pa ostaja, kaj lahko za mladostnike naredimo odrasli – starši, skrbniki, učitelji in drugi, ki delamo z mladimi.

Digitalne tehnologije imajo danes osrednjo vlogo v življenju mladih. Omogočajo jim povezovanje z vrstniki, učenje, raziskovanje in izražanje lastne identitete. Velik del njihovega družabnega življenja poteka na spletu. Ta prinaša številne priložnosti, hkrati pa tudi tveganja. Nepremišljene odločitve se lahko v trenutku posamejajo, shranijo in razširijo med veliko število ljudi, posledice pa lahko ostanejo prisotne še dolgo časa.

Po podatkih Policijske uprave Kranj se Slovenija uvršča med države z visokim tveganjem za problematično rabo interneta med mladimi. Otroci vstopajo v digitalni svet zelo zgodaj, internet uporabljajo nadpovprečno veliko, starševski nadzor in omejitve pa so pogosto manj prisotni.

Raziskava med dijaki prvih letnikov srednjih šol je pokazala, da:

- 95 % mladostnikov aktivno uporablja splet in družbena omrežja,
- 87 % jih je bilo že priča spletnemu nasilju,
- 70 % jih je poročalo o širjenju govoric o njih,
- 73 % pa se jih je že počutilo kot žrtev spletnega nasilja.

Tudi učitelji vse pogosteje opažamo, da se mladi srečujejo s spletnim nasiljem. Zato je pomembno, da ga znamo prepoznati, preprečevati in se nanj ustrezno odzvati.

Sofinancira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Kaj je spletno nasilje

Spletno nasilje zajema vse oblike nasilja, nadlegovanja ali zlorab, ki se izvajajo s pomočjo digitalnih naprav in spleta. Mednje sodijo spletno trpinčenje, sovražni govor, spletno zalezovanje, spolno nadlegovanje, kraja identitete, širjenje lažnih informacij, vdori v račune in druge oblike škodljivega vedenja.

Posebnost spletnega nasilja je, da lahko vsebine ostanejo dostopne zelo dolgo, pogosto pa se širijo hitro in brez nadzora.

Foto: www.magnific.com

Kako prepoznamo, da je mladostnik lahko žrtev spletnega nasilja

Vsaka sprememba vedenja še ne pomeni, da mladostnik doživlja spletno nasilje. Če pa opazimo več znakov hkrati, je smiselno začeti pogovor.

Pozorni bodimo na:

- umikanje iz družabnih dejavnosti in izgubo zanimanja za hobije,
- spremembe v spalnih in prehranjevalnih navadah,
- izrazito žalost, tesnobo ali razdražljivost,
- samopoškodovano vedenje,
- nenadne spremembe v krogu prijateljev,
- upad šolskega uspeha,
- izostajanje od pouka,
- izgubo motivacije in zanimanja za dejavnosti, ki so jih prej veselile.

Spletno nasilje lahko močno vpliva na samopodobo, občutek varnosti in duševno zdravje mladostnika.

Posebno pozornost zahtevajo primeri deljenja intimnih fotografij, spolnega izsiljevanja, groženj, zalezovanja ali drugih oblik spolnega nasilja na spletu.

Primer iz prakse: Kaj storiti, če intimna fotografija zaokroži po spletu

14-letno dekle pošlje svojo intimno fotografijo fantu, ki mu zaupa. Fant fotografijo brez njenega dovoljenja posreduje prijateljsoma. Fotografija začne krožiti po spletu in med vrstniki.

Kaj storimo

- Dekle najprej pomirimo in mu zagotovimo, da ni samo ter da bomo skupaj poiskali rešitev.
- Jasno mu povemo, da ni odgovorno za zlorabo zaupanja. Odgovornost nosi oseba, ki je fotografijo razširjala brez dovoljenja.
- Prisluhujemo zgodbi in ugotovimo, kako je fotografija nastala, komu je bila poslana in kje se trenutno nahaja.
- Shranimo vse dokaze: posnetke zaslona, povezave, sporočila in podatke o osebah, ki so vsebino delile.
- Poskrbimo, da se fotografija ne briše, dokler niso zavarovani dokazi.
- O dogodku obvestimo policijo in po potrebi center za socialno delo.
- Če je vsebina že objavljena na spletu, začnemo postopek odstranjevanja v sodelovanju s policijo.
- Za pomoč pri odstranjevanju vsebin se lahko obrnemo tudi na SI-CERT ali prijavno točko Spletno oko.

Najpomembneje je, da mladostnik v takšni situaciji ni deležen obsojanja, temveč podpore, zaščite in strokovne pomoči.

Sofinancira
Evropska unija

Kaj lahko naredimo starši in skrbniki

Najpomembnejše je, da z mladimi o spletu govorimo odprto in brez obsojanja.

Mladi morajo razumeti:

- kaj je spletno nasilje,
- kakšne posledice lahko povzroči žrtvi,
- kakšne pravne posledice lahko doletijo povzročitelja,
- kako poiskati pomoč.

Še pomembneje pa je, da vedo, da v primeru težav niso sami. Spodbujajmo jih, da se ob neprijetnih izkušnjah obrnejo na odraslo osebo, ki ji zaupajo – starša, učitelja, trenerja, svetovalnega delavca ali drugega zaupanja vrednega odraslega. Pogovor je pogosto prvi in najpomembnejši korak do rešitve.

Spletno nasilje prijavimo

Pri hujših oblikah spletnega nasilja je prijava policiji pomemben korak zaščite žrtve.

Policijo je smiselno vključiti, kadar gre za:

- grožnje,
- izsiljevanje,
- deljenje intimnih fotografij brez privolitve,
- spolno nadlegovanje,
- zalezovanje,
- krajo identitete,
- primere, kjer je vpletenih veliko oseb,
- primere, kjer so prisotni odrasli storilci.

Mlade pogosto skrbi, da bodo zaradi prijave sami zašli v težave. Pomembno jim je pojasniti, da je namen policijske obravnave zaščita žrtve in ustavev škodljivega ravnanja.

Kam se lahko v Sloveniji obrnemo po pomoč

- **Policija Slovenije – 113:** za grožnje, izsiljevanje, zalezovanje, deljenje intimnih fotografij in druga kazniva dejanja
- **Safe.si - www.safe.si:** svetovanje in informacije o varni rabi interneta
- **TOM telefon – 116 111:** anonimna pomoč za otroke in mladostnike
- **Spletno oko – www.spletno-oko.si:** prijava nezakonitih spletnih vsebin
- **SI-CERT – www.cert.si:** pomoč pri spletnih prevarah, kraji računov in drugih kibernetičnih incidentih

Pogovor je najboljša preventiva

Spletnega nasilja ne bomo preprečili samo s pravili in prepovedmi. Mladi potrebujejo predvsem odrasle, ki jih poslušajo, jim verjamejo in jih podprejo, ko se znajdejo v stiski.

Vsak primer spletnega nasilja je priložnost za pogovor o odgovornosti, spoštovanju, varnosti in odnosih. Skupaj lahko mladim pomagamo razvijati zdrave navade ter ustvarjati bolj varen digitalni prostor za vse.

Kaj storiti ob spletnem nasilju

Če mladostnik postane žrtev spletnega nasilja:

1. Ostanimo mirni in ga pomirimo.
2. Prisluhujemo brez obsojanja.
3. Shranimo dokaze (posnetke zaslona, sporočila, povezave).
4. Ne brišimo komunikacije.
5. Po potrebi prijavimo vsebino platformi.
6. Poiščimo strokovno pomoč.
7. Ob sumu kaznivega dejanja primer prijavimo policiji.

Foto: www.magnific.com

Info točka za mladostnike v Žireh

Dobra novica je, da se v Žireh vzpostavlja Info točka za mladostnike, kjer mladi in starši lahko dobijo informacije, podporo in usmeritve pri reševanju različnih stisk, povezanih tudi z uporabo digitalnih tehnologij. Za prvi pogovor ali informacijo se lahko obrnete na Zavod KRES, ki deluje v prostorih Zavoda Generacije, Trg svobode 8, Žiri. Telefon: 040 172 636

Priporočamo ogled z mladostniki

Ujete v medmrežju

Pretresljiv dokumentarni film češke avtorske ekipe razkriva, kako hitro lahko otroci in mladostniki postanejo tarča spletnih spolnih plenilcev. Tri mlade igralke so ustvarjalci predstavili kot 12-letnice in spremljali odzive odraslih moških na spletu. Rezultat je šokanten vpogled v nevarnosti, ki prežijo na mlade v digitalnem okolju. Film odpira pomembna vprašanja o spletni varnosti, zaupanju, manipulaciji in odgovornosti odraslih. Film je dostopen v arhivu RTV Slovenija.

Reci ne!

V okviru Europolove preventivne kampanje Reci ne! je nastal izobraževalni film, ki prikazuje resnične oblike spletnega izsiljevanja, manipulacij in spolnih zlorab otrok ter mladostnikov. Namen filma je opozoriti na nevarnosti, ki se lahko skrivajo za navidezno nedolžno komunikacijo na spletu, ter mladim in staršem pokazati, kako prepoznati tveganja in kako ukrepati. Film je dostopen na portalu Safe.si.

Oba filma sta odlična iztočnica za pogovor z mladostniki o varni uporabi interneta, osebnih mejah, odgovornosti in zaščiti pred spletnimi zlorabami.

Klara Logar Ivanović

Nega in oskrba (starejših) na domu

V občini Žiri se je uspešno zaključilo usposabljanje Nega in oskrba (starejših) na domu, ki je nastalo v sodelovanju med **Ljudsko univerzo Škofja Loka** in **Inštitutom Antona Trstenjaka za gerontologijo in medgeneracijsko sožitje**. Za udeležence brezplačen program, ki ga je v celoti financirala Občina Žiri, je bil namenjen svojcem in drugim bližnjim, ki doma skrbijo za bolne, invalidne ali starostno onemogle bližnje. Usposabljanje je udeležencem ponudilo dragocena strokovna znanja in praktične veščine, ki so ključne za varno in kakovostno oskrbo v domačem okolju.

Prvo srečanje je potekalo v torek, 7. aprila, in je bilo posvečeno osnovam splošne nege na domu ter prvi pomoči. Udeleženci so spoznali temeljne postopke, kot so priprava zasedene postelje, osebna higiena in pravilno hranjenje bolnika. Naučili so se tudi pravilnega ukrepanja ob nujnih stanjih in pomembnosti klica na številko 112.

Nadaljevali so v ponedeljek, 20. aprila, ko je bila osrednja tema demenca. Predavateljica je udeležencem osvetlila vrste in stopnje demence, simptome, ki spremljajo bolezen v različnih fazah, trenutne možnosti zdravljenja oziroma upočasnjevanja napredovanja ter vaje za krepitev spomina. Tretje srečanje, izvedeno v ponedeljek, 4. maja, se je osredotočilo na mobilnost starejših. Slušatelji so spoznali širok nabor pripomočkov za podporo mobilnosti osebi, ki jo negujejo. Prejeli so tudi številne koristne napotke za nego svojcev, zlasti z vidika ohranjanja lastnega fizičnega zdravja. V ponedeljek, 11. maja, je usposabljanje osvetlilo področje paliativne medicine, umiranja in žalovanja. Ugotavljali smo, kdaj se začne paliativno spremljanje, kaj to pomeni, kako lajšati različne težave in kaj je v zadnjem obdobju življenja pravzaprav pomembno. Peto srečanje, ki je potekalo 18.

Foto: www.unsplash.com

maja, je obravnavalo pomen dobre komunikacije z bližnjim. Ker je dobra komunikacija pogoj za dober odnos, smo iskali načine, kako konkretno izboljšati naše pogovore z bližnjimi, ki telesno ali kognitivno pešajo. V ponedeljek, 25. maja, so bile na vrsti pacientove pravice in seznanitev z osnovno zakonodajo. Predavateljica je pojasnila postopke za uveljavljanje pravic do medicinskih pripomočkov in vlogo zastopnika pacientovih pravic. Govora je bilo tudi o dolžnostih pacientov ter o pomenu varovanja zasebnosti in osebnih podatkov. Celoten sklop se je zaključil v ponedeljek, 1. junija, s srečanjem na temo skrbi zase in preprečevanja izgorelosti. Vzdušje med udeleženci usposabljanja je bilo dobro, tako da se bodo po končanem programu povezali v **Žirovsko skupino svojcev** za trajno medsebojno podporo in izmenjavo dobrih praks. Skupina se bo začela srečevati jeseni, pridružite pa se ji lahko tudi, če se niste udeležili usposabljanja. Svoj interes nam lahko sporočite na natasa.kopac@ziri.si. Za tiste, ki želite pridobiti **nacionalno poklicno kvalifikacijo**, pa program predstavlja odlično osnovo za nadaljnje izobraževanje za poklic socialni oskrbovalec na domu.

Med najboljšimi

Prva polovica letošnje sezone je bila za Judo klub Žiri izjemno uspešna. Mladi žirovski judoisti so z odličnimi nastopi na državnih prvenstvih ponovno dokazali, da klub sodi med najboljše v Sloveniji.

GREGOR MLINAR

Med najuspešnejšimi je letos Maks Prosen, ki je postal državni prvak med kadeti U18 do 50 kilogramov in državni prvak osnovnih šol do 55 kilogramov. Bronasto medaljo je osvojil še na državnem prvenstvu U16, odlično pa se je izkazal tudi med mlajšimi člani U23, kjer je v konkurenci starejših tekmovalcev dosegel peto mesto.

Uspešno sezono beleži tudi Žiga Gantar, ki je v kategoriji do 73 kilogramov osvojil naslov državnega podprvaka med mlajšimi člani U21 ter srebrno medaljo na državnem prvenstvu U23, bronasto odličje pa na državnem prvenstvu srednjih šol. Naslova državnih prvakov v kategoriji U12 sta osvojila Gašper Gantar in Marcel Gantar, bronaste medalje pa so si priborili Nik Strušnik, Liam Biljali in Maks Peternelj. Na državnem prvenstvu osnovnih šol sta državna prvaka postala še Žiga Padovac in Maks Prosen, srebro pa je osvojil Nemanja Simić. Fantje Osnovne šole Žiri so

Ob vseh dosežkih v Judo klubu Žiri z zadovoljstvom ugotavljajo, da se tudi v kraju z bogato tradicijo juda vzgajajo nove generacije tekmovalcev, ki uspešno zastopajo barve kluba in domačega kraja na največjih tekmovanjih v Sloveniji.

Foto: arhiv kluba

med vsemi slovenskimi osnovnimi šolami osvojili ekipni naslov državnih prvakov, v skupni konkurenci osnovnih in srednjih šol pa še odlično tretje mesto. Uspehov pa niso nizali le na tekmovanjih. Marca je klub uspešno organiziral že 9. Pokal Žirov, na katerem je nastopilo 332 tekmovalcev iz 25 klubov in treh držav, domači judoisti pa so pred domačimi gledalci osvojili kar 23 medalj in ekipno četrto mesto. Za uspehi stojijo prizadevno delo tekmovalcev, trenerjev in staršev. Pomemben pečat uspehom daje glavni trener Emil Padovac, pomembno vlogo pri razvoju in delovanju kluba pa ima tudi vodstvo Judo kluba Žiri, ki skrbi za kakovostne pogoje za delo in nadaljnji razvoj juda v Žireh.

Začetek nove sezone, novi uspehi

Smučarski skakalni klub Norica Žiri je po izjemno uspešni zimski sezoni že sredi aprila zakorakal v novo tekmovalno obdobje.

LEON ŠIKOVEC

Zanimanje za skoke je po odličnih rezultatih naših tekmovalcev še naraslo, zato smo v spomladanskem delu v klub sprejeli pet novih skakalcev. Skupaj imamo skoraj 50 vadečih, kar je eno največjih števil v zadnjem obdobju.

Za klub je velika čast, da imamo v svojih vrstah več reprezentantov, ki krojijo vrh slovenskega skakanja: Rok Oblak je vstopil v A reprezentanco, kar je pomemben mejnik njegove kariere. V maju je A ekipa del priprav opravila tudi na naših skakalnicah v Žireh, kar je dodatna potrditev kakovosti domače infrastrukture. V ženski A reprezentanci imamo kar dve članici: Niko Vodan in Emo Klinec. Jerica Jesenko je članica ženske B reprezentance, kjer nadaljuje svoj razvoj. Izadora Kopač in Jakob Mivšek pa sta del mladinske reprezentance, kar potrjuje močno delo z mladimi v našem klubu.

Tudi poleti bo v klubu živahno. Načrtujemo dva večja pripravljalna tabora. Prvi večdnevni kamp bo v začetku julija v Žireh, kjer bodo skakalci trenirali na domačih napravah. Drugi kamp bo avgusta v Planici, kjer bodo tekmovalci opravili skoke na večjih skakalnicah. Poleg treningov pa skrbimo tudi za druženje in klubski utrip. Starejša skupina se avgusta odpravi na dnevno kopanje na morje, srednja skupina pa v jesenskem delu obišče Woop! center.

Dogodki, ki so zaznamovali pomlad

V središču Žirov smo 15. aprila pripravili čudovit sprejem za naše skakalce, ki so v minuli sezoni dosegli izjemne rezultate. Dogodek je povezal kraj, klub in športnike ter pokazal, kako močna je podpora lokalnega okolja. Na redni volilni skupščini v maju je bil za novo mandatno obdobje soglasno izvoljen novi predsednik kluba Andraž Kopač. Takšna enotnost je redkost in dokaz zaupanja v vizijo kluba. Spomladi smo tudi posodobili infrastrukturo in na naletih manjših skakalnic postavili novo varnostno ograjo, ki bo izboljšala pogoje za trening najmlajših.

Na domači tekmi Pokal Žirov konec maja se je zbralo lepo število tekmovalcev iz različnih klubov. Posebno zanimivost je predstavljala udeležba bolgarske mladinske reprezentance, ki je bila v tistem času na pripravah v Žireh in se je z veseljem pridružila tekmovanju. Tekma je bila odlična promocija kluba, kraja in slovenskega skakanja. Domači skakalci SSK Norica so osvojili večino stopnič, vključno z dvojno zmago pri članih (prvi Rok Oblak in drugi Jakob Mivšek) in trojno zmago pri članicah (prva Jerica Jesenko, druga Izadora Kopač in tretja Zarja Kopač).

Zastopal barve Slovenije

Luka Tavčar, doma iz Bedriha, je že več kot deset let maratonec, gorski tekač, kolesar in eno najprepoznavnejših mladih imen Triatlona jeklenih v Bohinju. Letos aprila se je na izbirni tekmi uvrstil med štiri najboljše in zastopal Slovenijo na evropskem prvenstvu v gorskih tekih med 5. in 7. junijem v Kamniku in na Veliki planini.

JOŽICA KACIN

V močni konkurenci 77 tekačev je osvojil 39. mesto. »Za približno dve minuti sem izboljšal čas z izbirne tekme, kar je bil moj primarni cilj in s čimer sem povsem zadovoljen. Trasa v dolžini 8,9 kilometra s 1280 metri vzpona mi je dobro znana še iz časa, ko sem bil zaposlen v podjetju Calcit v Kamniku. Razmere na tekmi so bile zaradi nizkih temperatur in dežja odlične za tekače, precej manj prijetne pa za organizatorje in gledalce,« je povedal Luka, ki mu zaradi vzdržljivosti, vztrajnosti in tehnične dovršenosti ustrezajo zahtevni vzponi in spusti tako v gorskih tekih kot na kolesu. Ekipno se je Slovenija med 19 državami uvrstila na odlično sedmo mesto, najboljši v ekipi pa je bil Rok Bratina, ki je osvojil 18. mesto.

Luka je letos v odlični formi. Dne 20. junija je v močni konkurenci več kot stotih tekmovalcev zmagal na Maratonu štirih občin v Podbrdu v Baški grapi. Trasa vodi čez Črno prst, Koblo, Porezen in druge vrhove in doline s skupaj približno 3.100 metri višinske razlike in se uvršča med najzahtevnejše gorske preizkušnje pri nas. »S tekmovanji sem se

»Zadnja leta je časa za šport vedno manj. Kolesarstvo je časovno precej potratno, zato vedno pogosteje raje obujem tekaške copate,« je pojasnil.

začel resneje ukvarjati leta 2014, ko sem se pridružil ekipi Kolesarskega društva Calcit. Najbolj sem ponosen na dve prvi mesti v članskem državnem prvenstvu v gorskem kolesarjenju. Prvo je bilo leta 2016 na vzponu na Menino planino, drugo pa leta 2018 na maratonu v Črni na Koroškem.« Nastopil je na več dirkah po Sloveniji, Italiji, Avstriji, Franciji in na Hrvaškem. Z ekipnim kolegom Boštjanom Hribovškom sta se dvakrat udeležila etapne dirke v parih 4 Islands na Hrvaškem in bila obakrat tretja. Kasneje je posa-

Luka Tavčar z navijači na evropskem prvenstvu v juniju na Veliki planini

Foto: osebni arhiv

mično zmagal na Trans Dinari, tridnevni preizkušnji v dalmatinskem zaledju. »Start je bil v Trilju, končali pa smo v Kninu. Skupna dolžina treh etap je bila z 207 kilometri z nekaj manj kot 5000 metri vzponov in spustov. V spominu mi bo ta pot ostala predvsem zaradi zahtevnega terena in divje pokrajine, ki je precej drugačna od naših hribov.«

Luka je po poklicu gradbeni inženir in je zaposlen v podjetju Marmor na Hotavljah. Potrebujejo ga tudi najbližji: partnerka Monika ter otroka Lučka in Oton. »Zadnja leta je časa za šport vedno manj. Kolesarstvo je časovno precej potratno, zato vedno pogosteje raje obujem tekaške copate,« je pojasnil. Avgusta se bo ponovno pomeril na Triatlону jeklenih v Bohinju. Prvo zmago na tej preizkušnji je kot mlad športnik dosegel leta 2017, uspeh pa ponovil v letih 2019, 2021, 2022, 2023 in 2024. »Triatlon jeklenih mi je še posebno pri srcu zaradi njegove dolge in bogate zgodovine ter zaradi povezave med mojimi tremi najljubšimi športi: veslanjem, gorskim kolesarjenjem in tekom,« je razložil. Prireditev

poteka že od leta 1984. Njen prvi zmagovalec je bil žal že pokojni Lojze Oblak, ki smo ga številni Žirovci poznali kot človeka z močno voljo, predanega športu in delu ter odličnega serviserja v podjetju Alpina v času, ko so njihove smučarske čevlje nosili najboljši domači in svetovni smučarski asi. »V začetku septembra računam na odlično pripravljenost in dobro uvrstitev na državnem prvenstvu v gorskem teku na Črno prst.« Proga ni dolga, je pa izjemno intenzivna in od tekačev zahteva moč, vzdržljivost in tehnično spretnost – vse lastnosti, ki odlikujejo Luka Tavčarja. Zadnja vrhunca sezone bosta oktobra: Krk'n'roll, gorskokolesarski maraton na hrvaškem otoku Krku, in Ljubljanski maraton.

»Veliko mi pomeni, ker opažam veselje do gibanja tudi pri hčerki in sinu. Upam, da bosta dejaven življenjski slog ohranila tudi v šolskih letih in kasneje, saj je z njim vse lažje in bolj barvito,« je sklenil Luka, športnik, ki dobro razume, da je uspeh rezultat discipline, vztrajnega dela in močne notranje motivacije.

Skupinska fotografija vseh sodelujočih Foto: Gašper Miklavčič

Tehnično-reševalni dan na Dobračevi

V aprilu je PGD Dobračeva v prostorih gasilskega doma in njegovi okolici pripravilo enodnevno usposabljanje z naslovom Tehnično-reševalni dan Dobračeva 2026. To je bila že peta izvedba tovrstnega dogodka.

JAKA ČADEŽ, PGD DOBRAČEVA

Namen strokovnega usposabljanja je bil obnavljanje in nadgradnja znanja s področja tehničnega reševanja, pridobivanje novih praktičnih izkušenj ter krepitev sodelovanja in povezovanja med gasilskimi enotami.

Usposabljanja se je udeležilo 38 tečajnikov. Članom domače gasilske enote so se pridružili še člani iz PGD Vižmarje-Brod, PGD Gorenja vas, PGD Poljane, PGD Škofja Loka, PGD Idrija, PGD Bizovik, PGD Brekovice, PGD Račeva, PGD Žiri. Celotno izobraževanje na posameznih delovnih točkah pa so vodili izkušeni inštruktorji iz PGD Dobračeva, PGD Postojna, PGD Stara Loka, Reševalne postaje Ljubljana in Škofja Loka. Z dodatnimi inštruktorji, tehniko in najsodobnejšo opremo pa sta izobraževanje podprli tudi podjetji Weber Rescue Systems in Trelleborg Slovenija. Skozi celoten potek so svoje strokovno znanje in izkušnje predajali tečajnikom in skrbeli za visoko raven celotnega izobraževanja.

Usposabljanje je bilo zasnovano na praktičnem delu, na različnih delovnih točkah, kjer so bili scenariji pripravljene na podlagi možnih realnih situacij, s katerimi se gasilci srečujemo na terenu. Poudarek je bil na pravilnih tehnikah in izvedbi standardnih operativnih postopkov, varnosti posredovalcev in poškodovancev, ter seveda pravilni uporabi gasilko-reševalne opreme in opreme za prvo pomoč.

Kratki opisi delovnih točk, s katerimi so se tečajniki srečali v celotnem dnevu:

Prometna nesreča – vozilo na boku

Prva delovna točka je obravnavala prometno nesrečo osebnega vozila, ki je po trčenju obstalo na boku. V vozilu je bila poškodovana oseba, dostop do nje pa je bil zaradi položaja vozila in ovire otežen. Udeleženci so izvajali stabilizacijo vozila, zagotavljanje varnega delovnega območja, pripravo ustreznih vstopnih odprtin ter tehnično reševanje in varen iznos poškodovanca.

Prometna nesreča – nalet osebnega vozila v tovornjak

Druga delovna točka je simulirala prometno nesrečo z naletom osebnega vozila v tovornjak. Udeleženci so ob uporabi orodja izvajali stabilizacijo vozila, reševanje ukleščene osebe ter usklajeno sodelovanje z ekipo nujne medicinske pomoči.

Iztekanje nevarne snovi

Na tretji delovni točki so se udeleženci obnovili potek posredovanja ob nesrečah z nevarnimi snovmi. Vsebinsko je zajemala pravilni pristop k dogodku, določanje nevarnih območij, obravnavo različnih stopenj osebne zaščitne opreme ter uporabo namenske opreme za tesnjenje in omejevanje iztekanja nevarnih snovi. Praktični del je potekal na simulatorju iztekanja nevarne snovi, ki je omogočal realno izvedbo scenarija v kontroliranem okolju.

Prva pomoč ob delovni nesreči

Četrta delovna točka je bila namenjena postopkom prve pomoči ob delovni nesreči. Scenarij je predvideval padec osebe z lestve oziroma gradbenega odra. Naloga tečajnikov je bila ustrezen pristop in obravnavo poškodovanca, pravilna upo-

raba opreme ter priprava poškodovanih oseb za predajo in transport reševalni službi.

Vrvna tehnika

Na peti delovni točki so gasilci obnavljali in nadgrajevali znanje s področja vrvne tehnike. Vaja je vključevala prenos poškodovane osebe na težko dostopnem terenu. Tečajniki so uporabljali osebno varovalno opremo za delo na strmih pobočjih in pripravili različne sisteme za transport oziroma prenos poškodovane osebe s pomočjo koritastih nosil.

Pri izvedbi usposabljanja so bila uporabljena vozila in oprema PGD Dobračeva, PGD Vižmarje-Brod ter reševalno vozilo Reševalne postaje Ljubljana. Podjetji Weber Rescue Systems in Trelleborg Slovenija sta omogočili uporabo sodobne opreme za tehnično reševanje in s tem dodatno prispevali k strokovni kakovosti usposabljanja.

Na koncu gre še enkrat zahvala udeležencem, inštruktorjem, sponzorjem, logistični in tehnični podpori, markerjem in vsem, ki so na kakršen koli način pripomogli k uspešno izvedenemu izobraževanju.

Tehnično-reševalni dan Dobračeva 2026 se je ponovno izkazal kot pomemben del usposabljanja, medsebojnega sodelovanja in izmenjave izkušenj med gasilskimi in reševalnimi enotami. Pozitivni odzivi udeležencev in inštruktorjev potrjujejo, da tovrstna usposabljanja predstavljajo pomemben del razvoja operativne pripravljenosti enot za posredovanje ob zahtevnejših intervencijah.

Aleš Ugovšek, mladi menedžer leta

Aleš Ugovšek, doktor lesarskih znanosti in direktor skupine M Sora, je človek številnih talentov in širokih zanimanj. Je osebnost, ki natančno ve, kaj želi, in ima jasno vizijo, kako to doseči. Ne pritožuje se nad pomanjkanjem časa, temveč ga skuša čim bolj premišljeno razporediti med službene obveznosti, družino in druge dejavnosti. Januarja mu je Združenje Manager podelilo priznanje mladi manager za leto 2025.

JOŽICA KACIN

Kaj je bil po vašem mnenju tisti element vašega dela in vodenja, ki je med tremi finalisti za mladega menedžerja nagnil tehtnico v vašo korist?

Iskreno ne vem. Podrobnosti izbora nismo prejeli, postopek pa je zelo poglobljen (intervjuji, ankete, zagovor, kolumna, meritve zavzetosti po Zlati niti). Verjetno je odločila kombinacija več dejavnikov.

Kaj vam pomeni to priznanje?

Zdaj, ko je preteklo skoraj pol leta od podelitve, mi pomeni več kot takrat. Dalo mi je »mikrofon«, s katerim lahko širim glas M Sore, Žirov ter naših in mojih vrednot, pogledov na razvoj, ljudi in gospodarstvo. Dejavnost ste na številnih področjih – vodite podjetje, moderirate dogodke, ste športnik, radi berete in poslušate glasbo, hkrati pa veliko časa namenjate družini, štirim otrokom in ženi. Kako vam uspe usklajevati vse te vloge?

Zgodnja jutranja rutina, zelo dobro usklajevanje in planiranje obveznosti, optimiza-

cija časa in disciplina pri ohranjanju tega. Čas namenjam predvsem stvarjem, ki se mi zdijo pomembne in kjer lahko delam dobro tudi za druge.

Živate v Rovtjah, majhni podeželski skupnosti z nekaj več kot devetsto prebivalci, obdani z zelenjem in griči. Kaj vas je prepričalo, da ste si kraj izbrali svoj dom?

Selitev je bila preplet odločitev in naključij. Hkrati z odločitvijo za vrnitev v M Soro sva se z ženo odločila tudi za selitev bližje lokalni skupnosti. Jasno nama je bilo, da moram kot direktor M Sore pripadati lokalni skupnosti tudi tako, da sem del nje. V Žireh ni bilo priložnosti, nato pa sva našla parcelo v Rovtjah – in odločitev je bila takoj jasna. Sva pa oba z ženo odraščala na vasi in odločitev za vrnitev na podeželje ni bila težka.

M Soro ste spoznali že v letih od 2013 do 2019 kot vodja razvojnih projektov, nato pa ste na Gospodarski zbornici Slovenije (GZS) poglobili znanje o inovativnosti, pridobili dragocene izkušnje ter spoznali nove ljudi in način njihovega dela. Leta

2024 ste se vrnili v M Soro kot generalni direktor. Zakaj ste se odločili za tak izziv? M Sora je ves čas ostala moj »dom«, saj mi je dala veliko znanj in izkušenj. Tudi po odhodu na GZS smo ohranili tesen odnos. Ob ponovnem povabilu sem si vzel čas za premislek, a predvsem iz odgovornosti do izziva in dolgoročnosti odločitve. Ponudbo sem sprejel z veliko častjo – in občutkom, da se vračam domov.

Vodite podjetje z izjemno dolgo tradicijo – letos bo M Sora zaznamovala 77 let dela. Kot delniška družba združujete več enot, od Okenske arhitekture in Norice do trgovin Spar ter Gradbenega centra, obenem pa poslujete tudi prek samostojnih podjetij v Avstriji, Italiji, Albaniji, Severni Makedoniji, na Hrvaškem in Kosovu. Skupina zaposluje skoraj tristo ljudi. Vodenje tako raznoliškega sistema zahteva veliko usklajevanja in širok nabor znanj. Kako pristopate k tem nalogam?

Osnova je zaupanje v ljudi. Brez tega organizacija ne deluje. Ključni so še komunikacija, odnosi, jasne vrednote in vizija, sistemska urejenost ter obvladovanje tveganj. Gre za celosten pristop, ki ga ne udeležam sam, ampak skupaj z ekipo in sodelavkami ter sodelavci.

Kakšen je vaš voditeljski slog ter katere vrednote vas pri tem najbolj usmerjajo in oblikujejo kulturo podjetja?

Trudim se, da vodim z zgledom in da tako, kot živim zasebno, delujem tudi v podjetju. To me ohranja pristnega in verodostojnega. Vrednote M Sore so tudi moje osebne. Zaradi tega jih zagovarjam, v najboljši možni meri živim in po potrebi branim. Živeti vrednote ni preprosto, ker to pomeni, da marsikdaj pluješ proti toku, ki teče na temeljih drugačnih vrednot. A prav to je osnova, da ohraniš sebe, zaupanje drugih in na dolgi rok medsebojno spoštovanje.

Lastniška struktura M Sore je posebnost podjetja in hkrati pomemben dejavnik njegovega razvoja. Kdo so lastniki? Menite, da takšna ureditev pozitivno vpliva na delovanje in stabilnost podjetja?

Aleš Ugovšek z ekipo M Sore in predsednikom nadzornega sveta na januarski podelitvi nagrade Foto: Sandi Fišer

Aleš Ugovšek, direktor skupine M Sora in prejemnik priznanja mladi manager Foto: Nejc Pernek

Lastništvo je razpršeno: 20 odstotkov ima KGZ M Sora, 80 odstotkov mali delničarji (zaposleni, upokojenci, kmetje ...), z omejitvijo do pet odstotkov. Naša manjša raziskava je izkazala, da solastništvo pri 40 odstotkih zaposlenih povečuje zavzetost in pri 65 odstotkih povečuje pripadnost.

Kako ocenjujete poslovanje M Sore v preteklem letu in kakšna so vaša pričakovanja ter ključni cilji za naprej?

Poslovanje je bilo solidno. V M Sora Skupini smo skupaj s KGZ M Sora ustvarili rekordnih 62 milijonov evrov konsolidiranih celotnih prihodkov, EBITDA 2,7 milijona evrov in 1,4 milijona evrov čistega dobička. So pa finančni kazalniki le ena plat uspešnosti podjetja. V zadnjih dveh letih smo veliko vlagali v procese, ljudi, digitalizacijo, trajnost in organizacijo. Postajamo vedno bolj odporni in organizirani. To daje dobro osnovo za prihodnost in rast, tudi z novimi investicijami.

Kje so največje ovire za rast in razvoj podjetja?

Največja ovira za razvoj so pogosto naše lastne omejitve. Verjamem, da lahko zunanje izzive učinkovito premagamo, če presežemo lastna prepričanja in vzorce iz preteklosti.

Letos ste poleg številnih drugih aktivnosti naredili še pomemben korak: v sodelovanju z županom Francijem Kranjcem in Občino Žiri ste ustanovili Žirovski gospodarski krog. Vanj ste povabili petnajst ključnih domačih podjetij. Kaj je bil vaš glavni motiv za to odločitev?

Povezovanje je način mojega delovanja že od začetka. Verjamem v moč skupnosti, izmenjave znanja in sodelovanja, kar so bili glavni motivi za pobudo ustanovitve Žirovskega gospodarskega kroga.

Za vami sta dve srečanji, naslednje je predvideno jeseni. Na zadnjem ste največ pozornosti namenili poslovnim rezultatom žirovskih podjetij v preteklem letu ter načrtom za naprej. Podjetniki so izpostavili izzive, ki gospodarstvo pestijo tako zaradi zakonodaje kot lokalnega okolja. Kakšno je po vašem mnenju trenutno stanje žirovskega gospodarstva in kaj najbolj oblikuje njegovo podobo?

Za majhen kraj imajo Žiri izjemno uspešno gospodarstvo. Imamo močna, stabilna in prilagodljiva podjetja, ki so izrednega pomena za kraj in lokalno skupnost. Opažam pa določene specifične. Med pozitivnejšimi so gotovo delavnost in zdrav odnos do dela, vztrajnost, iznajdljivost, pripadnost, povezanost, ko je treba »stisniti« ni problema. Na drugi strani pa so manj pozitivne, med njimi nezaupanje novostim, omejena širina razmišljanje, vztrajanje pri ustaljenih vzorcih dela, zakoreninjena prepričanja iz preteklosti, ki zavirajo razvoj.

In za konec: V enem izmed pogovorov je nekdo o vas zapisal: »Več Alešev in svet bo boljši.« Pogosto poudarjate vrednote, ki jih živite. Katere so tiste, za katere verjamete, da najbolj zaznamujejo vaš odnos do ljudi in dela?

Hvala za ta zapis – prej ga nisem zasledil. Mi pa veliko pomeni in upam, da podobno čutijo tudi moji sodelavci. Iskrenost, odprtost, poštenost, sodelovanje, pripadnost, družina in skupnost so gotovo vrednote, ki me spremljajo, jih živim in se zanje tudi borim.

LESKO
okna - vrata **Žiri**

LESENA IN ALU/LES OKNA | VHODNA VRATA ZA HIŠE

LESKO ŽIRI d.o.o., Pot v Skale 10, 4226 Žiri
04 510 50 50 | www.lesko.si | info@lesko.si

Z bobni na pot od Žirov do New Yorka

Janu Isteniču, žirovskemu bobnarju, ki v teh dneh zaključuje študij džezovskih in pop bobnov na Univerzi Gustava Mahlerja v Celovcu, so se uresničile sanje o magistrskem študiju v New Yorku, prestolnici džeza.

JANA JENKO

Zaključujete študij v Celovcu. Kako zahtevna so bila ta študijska leta?

Zaključujem dva štiriletna dodiplomska programa – študij džezovskih bobnov ter študij instrumentalne in pevske pedagogike s specializacijo iz pop bobnov. Študijska leta bi lahko opisal kot zelo intenzivna in zahtevna, predvsem zaradi veliko obveznosti in nenehnega usklajevanja časa. Sprva sem se vpisal na študij džezovskih bobnov, dve leti kasneje pa še na program instrumentalne in pevske pedagogike ter dvoletno specializacijo iz pop bobnov. To je pomenilo, da sem hkrati opravljal kar tri študijske smeri, zato je velik del mojega časa predstavljal študij, priprava na izpite. Ob tem sem si prizadeval tudi čim več nastopati, saj verjamem, da se glasbenik največ nauči prav na odru. Moji dnevi so bili zato pogosto zapolnjeni od zgodnjega jutra do poznega večera, vendar se je trud bogato obrestoval. V teh letih sem imel priložnost sodelovati z odličnimi glasbeniki, nastopati v različnih zasedbah ter spoznati ogromno nove glasbe. Prav te izkušnje so me kot glasbenika in pedagoga najbolj oblikovale, zato sem za pretekla štiri leta izjemno hvaležen.

Koliko znanja in izkušenj ste pridobili skozi študij?

Na Univerzi Gustava Mahlerja sem skozi leta in pod mentorstvom odličnih profesorjev pridobil ogromno znanja in izkušenj, saj sem veliko časa namenil igranju in »džemanju« s profesorji, prijatelji in sošolci. Čez leta sem tako imel priložnost sodelovati in se preizkusiti v najrazličnejših sestavih. Ker je Univerza Gustava Mahlerja mednarodno naravnana, pa sem prav tako imel možnost sodelovati in se učiti od največjih mojstrov na svetu, kot so Ari Hoenig, George Colligan, Marko Črnčec, Rob Bargad, Tim Armacrost, Seamus Blake ... Vsakemu profesorju, sošolcu sem zato neizmerno hvaležen za podporo, potrpežljivost in nasvete, ki so oblikovali moje igranje in dosedanjo podobo glasbenika.

Po glasbeni plati vas, pravite, najbolj navdušuje džez. Zakaj?

Džez me navdušuje predvsem zaradi svoje kompleksnosti, svobode in raznolikosti. Znotraj tega žanra je ogromno prostora za ustvarjanje, saj glasba ni v celoti določena z notnim zapisom, temveč pomemben del predstavlja improvizacija. Prav to pa me pri tem žanru navdušuje, saj lahko v trenutku ustvarjaš aranžma na odru. Prav tako mi je zelo pomembna komunikacija med glasbeniki na odru. Pri džezu gre za nenehno poslušanje, odzivanje in sodelovanje, zaradi česar je vsaka izvedba nekoliko drugačna in edinstvena. Posebej blizu mi je swing, saj obožujem njegov občutek gibanja in energije, ki ga ustvarja predvsem povezava med kontrabasom in bobni. Hkrati me navdušujejo tudi groove, poliritmija in ritmična kompleksnost, kjer se več različnih ritmov odvija hkrati. Prav ta raznolikost in neskončne možnosti raziskovanja so razlog, da me džez vedno znova navdihuje. Največji izziv pa mi predstavlja prav to, da se kot glasbenik nikoli ne nehaš učiti. Džez zahteva veliko znanja, poslušanja, tehnične pripravljenosti

Bobnar Jan Istenič jeseni odhaja na študij v New York.

Foto: osebni arhiv

in ustvarjalnosti, zato vedno znova odkrivaš nove načine izražanja in osebnega razvoja.

V času študija ste veliko nastopali. Kako pogosto in s kom vse ste bili na odru?

V času študija sem imel priložnost sodelovati s številnimi glasbeniki in zasedbami, kar je pomembno zaznamovalo moj razvoj kot glasbenika. Vedno sem si prizadeval čim več nastopati, saj verjamem, da največ izkušenj in znanja pridobiš prav na odru. V zadnjih štirih letih sem nastopal redno, pogosto tudi večkrat tedensko, tako v Sloveniji kot v tujini. Sodeloval sem z različnimi zasedbami in projekti, od džeza do pop glasbe in irske tradicionalne glasbe. Prav raznolikost teh izkušenj mi je omogočila, da sem razvil prilagodljivost, glasbeno širino in sposobnost sodelovanja v zelo različnih glasbenih okoljih.

Trenutno čakate na zagovor diplomske naloge. Kakšno temo ste izbrali?

Konec maja sem oddal zaključno diplomsko nalogo z naslovom Vpliv izbire činel in uglasitev bobnov na prehajanje med različnimi glasbenimi slogi v bigbandovskem sestavu (slogi ECM, funk, swing). Gre za projekt, ki je vključeval večdnevno snemanje big banda, pri katerem sem prek diplomske hipoteze in vprašanja raziskoval vpliv uglašenosti bobnov in izbire činel na končni »sound« celotnega big banda v različnih glasbenih podstilih. Projekt je bil posnet in izveden v studiu GMPU v sodelovanju z big

bandom Istenič-Mrak, ki sva ga ustanovila in vodila s kolegom Brankom Mrakom. V okviru projekta smo posneli šest skladb, ki so napisane v različnih glasbenih slogih. Projekt je vključeval 17 glasbenikov, ki so prihajali z različnih koncev (Srbija, Slovenija, Avstrija) in bil razdeljen na več snemalnih dni. Snemanje je potekalo v studiu univerze Gustava Mahlerja, kjer dokončujem svoj študij pod okriljem priznanega tonskega mojstra Bruna Singerja. V projekt sem skušal vključiti čim več svojih »norih« idej, ki so odgovorile na mojo hipotezo – ali uglaševanje in izbira različnih činel res vpliva na celotno končno podobo. V projekt sem vključil tudi eksperiment z dvema činelama, prvo sem sam predelal, jo brusil s kotnim brusilnikom, vanjo vstavil sizzle – majhne vijake, ki so pomagali pri t. i. sssh efektu, za drugo činelo pa sem prosil mami, da mi jo zakoplje v zemljo za štiri mesece. (smeh) Tako je činela pridobila naravno patino in nekoliko spremenila svoj značaj in zvok.

V začetku pomladi se vam je uresničila tiha želja – sprejeti ste bili na magistrski študij v ZDA. Kako veseli ste bili, za kakšno univerzo gre in kakšni so bili kriteriji za sprejem?

Ob dejstvu, da sem sprejet na univerzo Queens College sem bil najprej šokiran in sem komaj verjel, da je to sploh mogoče. Novico sem dobil po elektronski pošti, ko sem se vozil s koncerta domov, občutek pa je bil sladko-grenek, saj sem takoj vedel, kaj me čaka, če res želim izpeljati ta projekt. Aaron Copland School of Music je glasbena šola znotraj univerze Queens College. Velja za eno najuglednejših glasbenih ustanov v sistemu CUNY in ponuja kombinacijo konservatorijskega pristopa in univerzitetne izobrazbe. Ker gre za šolo v Ameriki, bi lahko rekel, da je konkurenca na svetovni ravni in da sem imel srečo, da sem bil sprejet. Za sprejem sem moral opraviti sprejemne izpite, ki so potekali na spletu – najprej sem s svojim triom komisiji zaigral tri džezovske standarde, nato pa je sledil še hiter preizkus splošnega znanja teorije.

S takšnim študijem pa so povezani tudi visoki stroški, zato ste že organizirali nekaj koncertov, enega tudi v domačih Žireh. Kako veseli ste bili ob tem podpore domače lokalne skupnosti? Šolnina letno znaša nekaj več kot 15.000 ameriških dolarjev. Seveda pa ne gre pozabiti tudi stroškov bivanja, potovanja, vizuma, zavarovanja ... Ker se zavedam, da bodo stroški zelo visoki, zagrabim vsako priložnost za igranje in zaslužek – nastopam na različnih džezovskih in pop koncertih doma in v tujini, velik del prihodkov pa mi predstavlja tudi igranje na porokah. V maju sem s pomočjo domačih glasbenih kolegov ter ob podpori lokalnih društev, podjetnikov, Občine Žiri in prijateljev pripravil dobrodelni koncert, ki bo delno kril moje stroške življenja v Ameriki. Glasbeno raznolik program je vključeval vse – od džeza, popa, irske do narodnozabavne in zborovske glasbe, igranja na handpan in plesne točke. Tako sem lahko predstavil najrazličnejše sestave, v katerih sodelujem oziroma sem sodeloval – GMPU combo s prijatelji in sošolci z Univerze Gustava Mahlerja, moški pevski zbor Alpina Žiri, katerega član sem bil tudi sam, Jaka Strajnar, nekdanji profesor, je zaigral nekaj skladb s svojega najnovejšega albuma za handpan, z očetom Luko Isteničem smo izvedli nekaj narodnozabavnih skladb, s Primožem Gnidovcem in dekletom Manco Fajdiga smo obiskovalcem predstavili skladbe irskega stila, večer pa je popestrila še hip hop točka skupine Mlade dame. Podprli pa so me tudi lokalni podjetniki in društva, ki sem jim iskreno hvaležen.

Julija se boste predstavili tudi v Mongoliji. Za kakšen nastop gre?

V prvi polovici julija se odpravljam v Mongolijo na mednarodno džezovsko srečanje IASJ, kamor smo bili povabljeni najboljši učenci Univerze Gustava Mahlerja. Gre za enotedensko srečanje, kjer bomo s profesorji z univerz po celem svetu izvajali najrazličnejše delavnice, jam sessione v znanem klubu Fat Cat Club. Prav tako bomo v okviru srečanja izoblikovali glasbene skupine, s katerimi bomo en teden sodelovali in igrali v skupini. Tako bom imel priložnost sodelovati z mednarodnimi glasbeniki in spoznati njihov pogled na glasbo in delo.

Kdaj odhajate v New York in kaj pričakujete od naslednjih dveh študijskih let?

Odhod v New York načrtujem v drugi polovici avgusta, vendar natančnega datuma še nimam. Trenutno sem namreč v postopku urejanja vseh potrebnih formalnosti, kot so pridobitev študentskega vizuma, iskanje in ureditev nastanitve ter priprava vseh dokumentov, ki jih potrebujem za začetek študija v ZDA. Od študija pa si želim predvsem čim več glasbenega in osebnega razvoja. New York je eno najpomembnejših svetovnih središč džeza, zato bo že samo življenje in študij v takšnem okolju izjemna izkušnja. Veselim se dela z vrhunskimi profesorji in glasbeniki, ki imajo bogate izkušnje na mednarodni sceni, ter priložnosti, da se od njih učim tako na akademski kot tudi praktični ravni. Poleg študija si želim čim več nastopati, obiskovati koncerte, jam sessione in spoznati čim več glasbenikov z različnih koncev sveta. Verjamem, da so poznanstva in sodelovanja, ki nastanejo v takšnem okolju, pogosto enako pomembna kot samo izobraževanje. Predvsem pa si želim izkoristiti vsako priložnost, ki jo ponuja mesto, kot je New York, in iz tega obdobja odnesti čim več znanja, navdiha ter nepozabnih izkušenj, ki bodo pomembno vplivale na moj razvoj kot glasbenika in človeka.

30
let tradicije

30
let tradicije

POGREBNE STORITVE

hipnos d.o.o.

051/ 620-699

Ob izgubi Vaših najdražjih
Vam priskočimo na pomoč
in Vam v celoti opravimo
kompletno pogrebno
storitev.

POGREBNE STORITVE, HIPNOS d.o.o., Žlebe 98,
 1215 Medvode, P.E. Barletova cesta Preska - Medvode
 telefon: 01/ 361 35 89, www.hipnos.si

www.hipnos.si
24-urna dežurna št.: 051 620 699
hipnos@hipnos.si

Skupaj do boljšega zdravja

Sredi maja je uspešno potekal letošnji dogodek ŽIRfit 2026. Organizatorji smo neizmerno veseli in ponosni zaradi tako velike udeležbe, celotno dogajanje pa je potekalo izjemno tekoče in v pozitivnem športnem duhu.

JAKA STREL IN URŠA SKUBIC

Še posebej nas navdaja z optimizmom dejstvo, da se naši pacienti in občani vedno bolj zavedajo pomena preventive in ohranjanja zdravega načina življenja, kar je odličen temelj za vitalnost naše lokalne skupnosti. Na dogodku smo spremljali telesno pripravljenost udeležencev in rezultati so pokazali zelo spodbudno sliko. Izkazalo se je, da je področje aerobne zmogljivosti pri večini zelo močno, zato vse udeležence spodbujamo, da trenutne aktivnosti nadaljujejo in to odlično kondicijo vzdržujejo tudi v prihodnje. Hkrati pa je analiza razkrila tudi prostor za napredek, omenili bi predvsem področje gibljivosti, zlasti ramenskega obroča, kjer ugotavljamo zmanjšano gibljivost. Slabša gibljivost je pogosto razlog za obisk zdravnika zaradi bolečin v vratu in ramenskem sklepu. Ravnotežje je še vedno področje, predvsem pri starejših od 65 let, kjer je še prostor

za napredek. Dobro ravnotežje skupaj z ustrežno močjo v starosti pomeni večjo varnost in manjšo verjetnost za poškodbe. Zanimiv podatek predstavlja incidenca zlomov kolka pri starejših od 65 let, ki je objavljen na portalu Žiri | Zdravje v občini | NIJZ, kjer v zadnjih treh letih beležimo manjšo incidenco, vendar je število primerov še vedno nad slovenskim povprečjem. Tradicionalno so stabilno dobri rezultati meritev mišične moči, ki ni pomembna le za športne podvige, temveč je ključnega pomena za varno, bolj funkcionalno in zdravo vsakodnevno življenje.

Mnogi obiskovalci so svoje prve strokovne usmeritve in nasvete prejeli že z analizo rezultatov takoj po samem dogodku, na dodatne, poglobljene posvete pa so vabljeni vsi. Tudi tisti, ki se vam dogodka morda ni uspelo udeležiti ali želite nasvet glede svojega stanja, ste lepo vabljeni, da se oglasite na posvetu v naši ambulanti. Ob tej priložnosti z veseljem najavljamo, da boste od septembra dalje spet tudi v ambulanti

V Žireh so znova uspešno izpeljali ŽIRfit.

Foto: Jana Jenko

kineziologije opravili celovito strokovno testiranje telesne zmogljivosti. Vsem starejšim od 30 let svetujemo, da testiranje telesne zmogljivosti združite s preventivnim pregledom v ambulanti. Tako boste dobili najboljši vpogled v svoje zdravje.

Naj bo ŽIRfit 2026 zagon za še aktivnejši vsakdan. Za dolgoročno ohranjanje zdravja in dobrega počutja vam svetujemo veliko gibanja, pri čemer sta hoja in tek najbolj naravna in dostopna izbira. Ker smo ugotovili, da nam moči pogosto primanjkuje, toplo priporočamo redno izvajanje funkcionalne vadbe za moč, ki naj poteka pod ustreznim strokovnim nadzorom. Seveda pa ob vsem gibanju ne smemo pozabiti na zdravo in uravnoteženo prehranjevanje.

Najboljša skrb za vaše zdravje

S preventivnim pregledom, ki v Žireh vključuje tudi oceno telesne zmogljivosti, lahko pravočasno odkrijete tveganja za razvoj kroničnih bolezni in izboljšate kakovost življenja.

ALEŠ VEHAR IN JANA JENKO

V hitrem tempu pogosto pozabimo na preventivo, ki lahko ključno prispeva k boljši kakovosti našega življenja. V ta namen je starejšim od 30 let v okviru obveznega zdravstvenega zavarovanja na voljo brezplačen preventivni pregled, ki je v Ambulanti Arcus Medici Žiri dopolnjen še z oceno telesne zmogljivosti.

Preventivni pregled je namenjen pravočasnemu odkrivanju tveganja za razvoj kroničnih bolezni, še preden se pojavijo simptomi, oziroma zgodnjemu odkrivanju že prisotnih kroničnih bolezni, ki jih na ta način lahko preprečite oziroma zamakne-

te razvoj v kasnejše življenjsko obdobje. Ob tem pa velja poudariti, da bolezen, ki je odkrita v zgodnji stopnji razvoja, zahteva manj radikalno zdravljenje in je pogosto še obvladljiva s prilagoditvijo posameznikovega življenjskega sloga, kar vpliva tudi na njegovo kakovost življenja. Preventivni pregled je usmerjen v preprečevanje in zgodnje odkrivanje srčno-žilnih bolezni, sladkorne bolezni tipa 2, debelosti, arterijske hipertenzije, astme, kronične obstruktivne pljučne bolezni, dednih rakavih bolezni, depresije in osteoporoze. Dodana vrednost preventivnega pregleda v Žireh pa je še ocena telesne zmogljivosti, ki jo poda kineziolog.

Po opravljenem pregledu sledi posvet pri zdravniku, v nadaljevanju pa vam v ambulanti z veseljem pomagajo tudi z nasveti o vzpostavljanju zdravih življenjskih navad ter vas glede na rezultate, vaše želje in interes usmerijo na aktivnosti za krepitev zdravja. »Vsak posameznik nosi odgovornost za svoje zdravje. Naša naloga je, da vam pri skrbi za ohranitev ali povrnitev zdravja nudimo oporo, orodja in znanje, ki vam bodo pomagali pri skrbi zase. Skupaj ustvarjamo temelje za boljše zdravje in dobro počutje, ki vas spremljata skozi življenje,« poudarjajo. Zato poskrbite za svoje zdravje in se prijavite na brezplačen preventivni pregled.

Nagrajenec Žan Peternelj

Mesec maj je v Šolskem centru Škofja Loka že tradicionalno v znamenju mladostne ustvarjalnosti, inovativnosti in strokovne odličnosti. V Sokolskem domu so razstavljeni izdelki, ki nastanejo v okviru zaključnega izpita dijakov strojništva in lesarstva.

BARBARA PETERNEL

Letos se je dogodek še posebno dotaknil Žana Peternelja iz Žirov, saj je eden izmed nagrajencev.

Žan zaključuje štiriletni program strojni tehnik in za zaključno nalogo oziroma izpit je obnovil in nadgradil 3D-tiskalnik, njegov mentor je bil Primož Šturm. Z nalogo je osvojil drugo mesto na področju strojništva. V zvezi s svojo nalogo je pojasnil, da na tiskalnik, ki ga je imel doma, ni mogel tiskati bolj tehničnih in temperaturno odpornih materialov. Nato je kupil tiskalnik s pokvarjeno programsko opremo ter začel modelirati v programu PTC Creo, kjer je narisal vse potrebne komponente in sestave. Iz teh modelov je pripravil delavniške risbe za začetek dela. Tako je lahko že vnaprej preveril dimenzije, postavitev delov in delovanje celotnega 3D-tiskalnika. Ko je zaključil načrtovanje in modeliranje, se je lotil same obnove in nadgradnje. Kos, ki se ga lahko iz 3D-tiskalnika natiska iz takih materialov, lahko nadomesti že obstoječ, a sicer polomljen oziroma uničen kos ali pa je narejen po določenih zahtevah in specifikacijah in se s tem ustvari povsem unikaten kos. Največ težav s samo nadgradnjo je imel pri programski opremi. Tiskalnik je prej poganjala programska oprema Marlin, ki je namenjena za preprostejše 3D-tiskalnice. Obstoječo programsko opremo je popolnoma odstranil iz tiskalnika in na-

Žan Peternelj z obnovljenim in nadgrajenim 3D-tiskalnikom Foto: osebni arhiv

redil tako imenovano odprtokodno programsko opremo, ki se imenuje Klipper. Ta omogoča boljše krmiljenje samega tiskalnika ter natančnejši tisk. Območna obrtno-podjetniška zbornica Škofja Loka mu je za predstavljeno nalogo podelila nagrado. Na vprašanje, kje bo nadaljeval šolanje, je povedal, da na Višji šoli za strojništvo v Škofji Loki, nato pa sledi za-

poslitev v podjetju, pri katerem je štipendist že od 1. letnika. Priznal je, da je na srednji šoli za strojništvo pridobil veliko praktičnega znanja ter delovnih izkušenj. Vsekakor sta k temu pripomogla tudi dobra opremljenost učilnic za praktični pouk ter velik poudarek na samem praktičnem pouku v šolskem centru, kakor tudi spodbuda mentorjev za inovativno delo.

POGREBNIK d.o.o.
z vami že 30 let

poslovna enota:
Šutna 11, 4209 Žabnica

24-URNA DEŽURNA ŠTEVILKA:
041 624 685
ZA CELOTNO OBMOČJE
OBČINE ŽIRI

www.pogrebnik.si

cvetličarna
DALIJA

pri pokopališču v Žabnici

070 443 902

✉ cvetlicarna@pogrebnik.si
f Cvetličarna Dalija

IZKOPI IN
UREJANJE OKOLICE

031 223 091

· TLAKOVANJE
· UREJANJE VRTOV
· IZKOPI Z MINI BAGROM

Koncert štipendistov Jobstovega sklada

Jobstov sklad v Žireh je bil ustanovljen v spomin na Antona Jobsta, pomembnega žirovskega glasbenika, ki si je prizadeval za ohranjanje slovenske kulturne dediščine, zlasti na področju glasbe.

ANDREJA ŽAKELJ

V Žireh imamo veliko vrhunskih glasbenikov, med njimi tudi štipendiste Jobstovega sklada, ki podeljuje štipendije nadarjenim mladim glasbenikom in plesalcem. Štipendisti pogosto nastopajo na različnih prireditvah v sodelovanju z Občino Žiri, tokrat pa so stopili v ospredje sami. Na letošnjem koncertu štipendistov Jobstovega sklada so se predstavili violinist Žiga Jereb ter tolkalca Erik Cankar in Jan Istenič.

Žiga Jereb obiskuje Glasbeno šolo Škofja Loka, kjer se izobražuje pod mentorstvom Anuše Plesničar. Kljub mladosti je že dosegel vidne uspehe – med drugim je osvojil zlato plaketo na mednarodnem tekmovanju Tartini v Piranu, leto prej pa srebrno plaketo. Redno nastopa na kulturnih dogodkih v Žireh in okolici ter sodeluje v godalnem orkestru glasbene šole, z veseljem pa se posveča tudi komorni igri. Erik Cankar že četrto leto obiskuje pouk tolkal pri mentorju Vitu Opeki. Letos se je prvič udeležil tekmovanja in na mednarodnem tekmovanju Bolero na Muti za nastop na bobnih in ksilofonu prejel srebrno plaketo. Ob tem igra v mladinskem orkestru Ansambla Žiri in sodeluje pri predstavitev glasbil za osnovnošolce. V prostem času rad zaigra tudi na kitaro. Žigo in Erika je na klavirju spremljal Tomaž Hostnik, profesor klavirja na Glasbeni šoli Škofja Loka. Jan Istenič, žirovski bobnar, se je skupaj z drugimi glasbeniki predstavil že na dobrodelnem koncertu v dvorani DPD. Za koncert štipendistov je pripravil pro-

Na letošnjem koncertu štipendistov Jobstovega sklada so se predstavili violinist Žiga Jereb ter tolkalca Erik Cankar in Jan Istenič. Foto: Matic Cankar

gram skupaj s flavtistko Manco Fajdiga, prav tako študentko Univerze Gustava Mahlerja v Celovcu. Klasična tolkala je študiral na Glasbeni šoli Škofja Loka pri profesorju Jaki Strajnarju. Trenutno zaključuje študij džezovskih bobnov na Univerzi Gustava Mahlerja v Celovcu, v prihodnjem študijskem letu pa ga čaka nova izkušnja – študij na Queens College v New Yorku.

Izzivalen svet vzgoje

V Kulturnem središču Stare Žiri so v začetku junija predstavili najnovejšo knjigo Apolonije Klančar z naslovom *Življenje – narobe naučeno?!*

BARBARA PETERNEL

Dr. Apolonija Klančar, profesorica, prevajalka in montessori pedagoginja, je po petih letih dela v javnem šolstvu prenesla svoje pedagoško znanje v zasebno prakso. Znotraj svojih bogatih terapevtskih izkušenj z otroki in starši ji je večer izziv tudi pisanje knjig o svojem delu.

Pogovor z avtorico knjige je vodila Majda Treven. Pisateljica je pojasnila naslov knjige in ali se je res mogoče narobe naučiti življenja. V zanimivi pripovedi je avtorica razkrila, kako v stresu posegamo po strategijah, ki smo se jih kot otroci naučili doma

in v šoli, pa čeprav te vedno ne delujejo. Avtorica je izčrpno odgovarjala na zastavljena vprašanja in udeležence predstavitev večkrat pustila odprtih ust. Razložila je, da v knjigi sledimo intimnim zgodbam šestih junakov in izvemo, kako so jim otroške izkušnje izgradile odrasle možgane. Spoznamo njihove strahove, občutke nemoči, sramu in nevrednosti. Opazujemo, kaj junaki počnejo, da se kljub stiskam počutijo varne, sprejete, močne in samozavestne. Pisateljica poudari, da knjiga na dostopen in humoren način odpira vprašanja vzgoje, odnosov in osebne rasti. Knjižno delo ponuja tudi praktične smernice za razumeva-

S predstavitev najnovejše knjige Apolonije Klančar z naslovom *Življenje – narobe naučeno?!* Foto: Tanja Mlinar

nje stresnega odziva in delo z nezavednimi prepričanji. Avtorica je poleg pogovora v antistresni delavnici predstavila tudi koristne vaje, ki pomagajo pri premagovanju stresa. Knjiga nas na duhovit način odpelje v izzivalen svet vzgoje in odpravljanje njenih napačnih pristopov.

Petdeseta obletnica valet Foto: Foto Viktor Žiri

Ostali povezani tudi po petdesetih letih

Minilo je petdeset let od končanja osnovne šole v Žireh. Čeprav smo šli vsak svojo pot, smo ostali povezani.

JOŽICA KACIN

»Čeprav smo šli vsak svojo pot, smo ostali povezani – naša srečanja pa vedno znova dokazujejo, da vezi, stkane v mladosti, ne zbledijo. Vežejo nas spomini, doživetja in zgodbe, ki jih nosimo s seboj. Zdaj smo tu, v zrelih letih, bogatejši za spoznanja, izkušnje in preizkušnje, ki so nas oblikovale in usmerjale tok našega življenja. Vsakemu je življenje napisalo svojo, edinstveno in neponovljivo zgodbo.«

S temi besedami smo povabili nekdanje učence Osnovne šole Žiri na srečanje ob 50. obletnici zaključka šolanja v maju. Udeležba pa je bila – kot smo že navajeni – izjemna. Od 85 učencev, kolikor jih je na spominski fotografiji valet, se nas je zbralo 53. Število učencev se je skozi leta spreminjalo. Nekateri so se iz Žirov odselili, drugi so ponavljali letnik, v petem razredu pa so se nam pridružili še učenci iz podružničnih šol Vrh Svetih Treh Kraljev in Vrsnik. Generacija, ki je osnovno šolo končala leta 1976, se je večinoma šolala naprej. Veliko jih je odšlo na gimnazijo v Škofjo Loko, drugi smo izbrali srednje šole v Kranju, Ljubljani ali drugod. Takrat je v Kranju še delovala čevljarška šola, zato se je kar nekaj dijakov odločilo za čevljarški poklic in zaposlitev v Alpini. Večina nas je po izobraževanju ostala v Žireh, nekateri pa so se preselili drugam po Sloveniji. Razen ene sošolke, ki je živela na Hrvaškem, nihče ni odšel v tujino. Večer smo začeli s pozdravom in mislimi pisatelja Ivana Cankarja. Naš največji pisatelj se je rodil maja leta 1876, torej pred

natančno 150 leti ali sto let pred našim končanjem osnovne šole. In še nekaj nas povezuje z Ivanom Cankarjem. Oče njegove matere je bil rojen v Žireh. V nadaljevanju smo obudili spomine na osnovno šolo. Prebiralimo odlomke iz knjige Odsev generacije 1961, ki smo jo izdali leta 2011. Posebno presenečenje je bil zvočni pozdrav razrednika 8. b Borisa Pečnika, učitelja slovenščine, angleščine in poklicnega svetovalca, ki se je po valetu leta 1976 preselil v Kranjsko Goro. Razrednikov 8. a in 8. c Milana Trojarja in Vita Kristana žal ni več med nami. S spoštovanjem smo se

spomnili tudi trinajstih pokojnih sošolk in sošolcev, s katerimi smo začeli pouk v prvem razredu. Takrat so nas s posebnim čutom in toplino sprejele učiteljice Marta Erznožnik, Katarina Jereb in Marica Wolf. Ob koncu druženja smo si obljubili, da se kmalu spet srečamo – morda na izletu, morda ob kavi, zagotovo pa čez pet let, ko bomo praznovali 70 let življenja. Takrat želimo poleg sošolcev iz osnovne šole povabiti tudi vse občane, rojene leta 1961, ki živijo v Žireh. Ker ti podatki niso javno dostopni, vabimo vse, ki izpolnjujete ta pogoji, da nam to sporočite in se nam pridružite.

NEO

ŽE ZA
32,99€
/mesec

2 LETI*

NEO V AKCIJI ZA NOVE NAROČNIKE
Priklopite vrhunsko TV in internetno izkušnjo takoj

*več na telekom.si

TELEFONIKA
Loška cesta 8, Žiri
051 389 383

Telekom Slovenije

TELEFONIKA BEOGLADARSKA CESTA 49, 1000 LJUBLJANA

Od roka do žlikrofov

Glasbeno društvo Frekvenca letos že drugo sezono zapored skrbi za pestro poletno dogajanje v Žireh.

Od roka do žlikrofov – poletje na Pustotniku po žirovsko Foto: Nives Markelj

NIVES MARKELJ

Na kopališču Pustotnik namreč pripravljajo glasbene, družabne in športne dogodke, ki privabljajo vse več obiskovalcev vseh generacij. Rdeča nit dogodkov ostaja glasba. Ta je postavljena v središče dogajanja in se prepleta z ustvarjalnostjo zanimivih lokalnih izvajalcev. Tudi letos bo v Plaža baru ob kopališču poskrbljeno za pester program, v katerem se bo za vsakogar našlo nekaj. Obiskovalci bodo lahko uživali ob nastopih akustičnih glasbenikov, rokavskih ritmih, DJ-večerih, narodnozabavnih melodijah in dalmatinski glasbi. Letošnja pridobitev je dodatno igrišče za odbojko na mivki, na katerem je že kmalu po od-

prtju sezone potekal turnir. Veliko število prijavljenih dvojic je potrdilo, da je ta šport med mladimi v Žireh zelo priljubljen, dogodki pa v naš kraj privabljajo tudi igralce iz Škofje Loke, Ljubljane in od drugod. Vsi ljubitelji odbojke lepo vabljeni k sodelovanju na prireditvi 24 ur odbojke in konec avgusta na drugi turnir v odbojki na mivki. Društvo Frekvenca se letos povezuje tudi z drugimi lokalnimi društvi. V sodelovanju s Turističnim društvom Žiri so zaključek tradicionalnega Kolesarskega kroga pripeljali prav na Pustotnik. Športni dan se je nadaljeval z druženjem ob koncertu Tomaža Hostnika ter razstavo ročno izdelanih nožev En Blades. Med letošnjimi novostmi je tudi Pub kviz, družabni večer v izvedbi

Kvizologov, na katerem se bodo avgusta znova pomerile ekipe s po tremi ali štirimi igralci. Za udeležbo na kvizu so potrebne prijave. Za več informacij spremljajte Instagram profil Plaža bar. Ker se v poletnih večerih ob dobri glasbi vedno prične tudi kaj okusnega, je poskrbljeno tudi za dobrote izpod rok domačih mojstrov. Posebej vabljeni vsi ljubitelji domačih žlikrofov, ki jih bo za vas pripravila Teja.

Za prijetno vzdušje na Pustotniku skrbijo predvsem redni obiskovalci in kopalci. Zato vabljeni, da pridete na katerega izmed dogodkov ali pa Pustotnik obiščete kar tako, za kopanje, športni popoldan ali večerni klepet ob glasbi. Poletje v Žireh bo tudi letos živahno, raznoliko in predvsem domače.

DAR_Kržišnik_Kosovel

Jutin dan, dan odprtih vrat Vrta Kržišnik, vsako leto prirejajo v spomin na krajinsko arhitektko Juto Krulc, ki je vrt zasnovala in ga urejala med letoma 1974 in 2015.

BARBARA PETERNEL

Letošnji dan, ki se je odvijal na predzadnji dan maja, je potekal v znamenju razstave z naslovom DAR_Kržišnik_Kosovel. Razstavo so predstavili avtorji projekta v čudovitem ambientu Kržišnikovega vrta. Dogodek je povzela Maja Kržišnik. Predstavili so knjigo z naslovom Dar, ki si jo je za petdeseti rojstni dan zaželela Maja Bogataj Jančič. Zamislila si je združiti umetnijo njej najljubšega pesnika Srečka Kosovela in najljubšega slikarja Tomaža Kržišnika. Hrabra odločitev, ki je uspela, prav tako tudi prva javna predstavitev na omenjenem dogodku. V pogovoru z ustvarjalci je bilo čutiti močna čustva.

Maja Bogataj Jančič je pripravila izbor pesmi Srečka Kosovela in jih na predstavitvi tudi interpretirala. Pesniku je uspelo napisati pesem za vsako razpoloženje in situacijo, in kot pravi Maja Bogataj Jančič, je veliko njegovih pesmi zelo žalostnih, vendar vse nosijo upanje, če jih le znaš prebrati. Maja Kržišnik, ki je pripravila izbor Tomaževih risb, je povedala, da se je prepustila impulzom, občutkom, ko je ob prebiranju pesmi izbirala primer-

Pogovor z ustvarjalci: Maja Bogataj Jančič, Boštjan Botas Kenda in Maja Kržišnik Foto: Tanja Mlinar

no risbo. Zavedala se je, da to ni ilustracija, ampak samostojno delo. Največjo težo je imel oblikovalec knjige Boštjan Botas Kenda, ki je zelo premišljeno in dovršeno povezal pesmi in risbe v celoto. Povedano je bilo, da so si ustvarjalci zelo zaupali in zato tudi besede niso bile potrebne.

Besede niso potrebne niti pri občudovanju umetniških del Tomaža Kržišnika, kot tudi ne pri branju Srečka Kosovela, mogoče le spomin, da se v zadnjih sto letih ni nič spremenilo ...

Pomladno veselje

Pomlad je v Vrtcu pri Sveti Ani Žiri obarvalo srečanje katoliških vrtcev v Škofji Loki, obisk čebelarja, šmarnične zgodbe, dobrotelost in slovesen zaključek.

JANA JENKO

Pomlad so v Vrtcu pri Sveti Ani začeli z izmenjevalnico oblačil in obutve, duh dobrotelosti in skrbi za druge pa nadaljujejo z zbiranjem zvezkov in šolskih potrebščin v projektu Karitas Pokloni zvezek. April si bodo še posebej zapomnili starejši otroci, ki so se z avtobusom odpravili v Škofjo Loko na srečanje katoliških vrtcev gorenjske regije. Na skupnem druženju v Jurjevi dvorani so si ogledali predstavo Medved išče pestunjo, peli pesmi, pokukali v igralnice, uživali na igrišču in se domov vrnili z lepimi spomini.

Maj je bil posvečen Mariji in šmarničnim zgodbam – enkrat tedensko so se otroci z vzgojiteljicami zbirali pri Marijinem oltarju in skozi zgodbe spoznavali Frančiškovo življenje, peli Marijine pesmi, ustvarjali rožice in rožne venčke, s starši pa so otroci pisali predloge za molitvene namene in zanje potem molili pri šmarnicah. V duhu svetovnega dneva čebel so se starejši otroci odpravili na izlet v Brekovice k čebelarju Petru Mlinarju, ki jim je razkazal čebelnjak, predstavil delo in opremo čebelarja ter življenje čebel. Otroci so si z zanimanjem ogledali panje, poiskali matico, opazovali čebele pri delu, oblekli čebelarstvo obleko, zadimili čebele, izvlekli satje, točili med in se z njim tudi posladkali. V prvih poletnih dneh so mali bralci zgodb in pesmi prejeli posebne pohvale, vrtčevsko leto pa so v Vrtcu pri Sveti Ani Žiri zaključili na Ledinici s sveto mašo, slovesom od petih bodočih prvošolcev in druženjem na pikniku. Zdaj pa se, pravijo, veselijo bolj sproščenih dni, polnih sonca, poletnih dogodivščin, vodnih iger, sprehodov, proste igre, kosil v naravi in seveda novih prijateljev, ki jih prinaša začetek naslednjega vrtčevskega leta.

S čebelarjem Petrom Mlinarjem so spoznavali svet in delo čebel. Foto: arhiv vrtca

Poclain Hydraulics d.o.o., Industrijska ulica 2, 4226 Žiri

PRIDRUŽITE SE
kolektivu uspešnih!

ZAPOSILIMO:

- **Vodja izmene v montaži (m/ž)**
- **Kontrolor v finančah (m/ž)**
- **Skladiščnik (m/ž)**
- **CNC operater (m/ž)**
- **Delavec v montaži (m/ž)**

Za več informacij pokličite na
04 51 59 156 ali nam pišite na
zaposlitev@poclain.com

**TRGOCEV/LOGATEC VAM NUDI VSE ZA
KOPALNICO NA ENEM MESTU
3D IZRIS VAŠE NOVE KOPALNICE
STROKOVNO SVETOVANJE**

**VAŠA KOPALNICA NAŠ PONOS –
NAŠA KOPALNICA VAŠ PONOS**

NOVI AMBIENTI IN VELIKA IZBIRA NOVIH SERIJ PLOŠČIC

Trgocev d.o.o, Obrtna cona Logatec 25, 1370 Logatec · Tel: 01 75 42 485
info@trgocev.com · www.trgocev.com · Delovni čas: pon-pet: 8-18, sob : 8-13

NOVO V NAŠEM SALONU

01/23-55-665 www.cresnik.si

BOX

100% električen

samo za **17.100€**

(z upoštevanjem subvencije 7.800€)

T5 EVO

s polno opremo

samo za **28.900€**

BJ30

4X4 - hibridni pogon
s polno opremo

samo za **35.900€**

Gluhicom
Ko vem, kaj kupim.

NE ZAVRZITE APARATA – POPRAVITE GA!

Rezervni deli za skoraj vse, kar uporabljate doma.

**POTREBUJETE POMOČ?
SMO TU ZA VAS!**

**ORIŠČITE NAS
V TRGOVINI**
Skupaj bomo poiskali pravi rezervni del.

**POŠLJITE NAM
MODEL APARATA**
Po e-pošti nam pošljite točen tip in model. Poslali vam bomo kataloga, vi pa izberete številko dela, ki ga potrebujete.

GOSPODINJSKI APARATI
vseh znamk

- Police in predali za hladilnika
- Črpalke za pralne in pomivalne stroje
- Grelo, filtri, tesnila, gume, ventili
- Stikala, gumbi, ročaj, motorji, jermeni
- Ledaji, termostati, elektronika in še več ...

Bosch
Gorenje
Electrolux
Candy
Whirlpool
Samsung
LG ...
IN ŠTEVILNE DRUGE!

**ZABAVNA ELEKTRONIKA
IN OSEBNA NEGA**

- Baterije za telefone, prenosnika, ure ...
- Zasloni in drugi elektronski deli
- Polnilci in napajalniki
- Myelice in nožiči za brivnike
- Deli za depilatorje in druge aparate
- In še veliko več!

VSE VRSTE BATERIJ

- ✓ Gospodinjске baterije
- ✓ Baterije za ure
- ✓ Baterije za avtomobilске ključe
- ✓ Akumulatorji
- ✓ Industrijske baterije
- ✓ Pakiranje za podjetja, šole, hotele in servise

OGROMNA ZALOGA
več milijonov dobavnih delov

HITRA DOBAVA
večina delov hitro dobavimo

STROKOVNO SVETOVANJE
znanje in izkušnje za vašo rešitev

UGODNE CENE
kakovost po poštenih cenah

Gluhicom
Ko vem, kaj kupim.

Gluhicom, Žiri, d.o.o.
Jezerska ulica 1,
4226 ŽIRI

04/510-6090

info@gluhicom.si

gluhicom.si

**PRIDITE V TRGOVINO
ALI NAM PIŠITE –
POMAGAMO Z VELIKIMI
IZKUŠNJIAMI!**

topdom

dom trade

STE ZA AKCIJO?

• VRTNE OGRAJE

• ROČNO ORODJE

• ELEKTRIČNO ORODJE

• OKRASNO LUBJE

• OKRASNI PRODNIKI

• SKRITI ROBNIKI

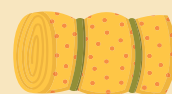
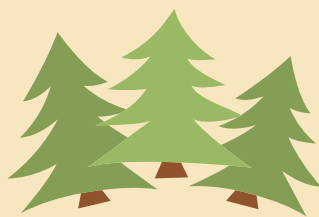

• BETONSKI IZDELKI, TLAKOVCI,
PLOŠČE, ROBNIKI

STROKOVNO SVETOVANJE • DOSTAVA NA DOM • NAKUP NA OBROKE

www.domtrade.si

ŽABNICA • LESCE • KRANJ

HURA PROSTI ČAS

PRIDRUŽITE SE NAM NA POLETNEM DRUŽENJU

POLETNE POČITNICE ZA
OTROKE OD 1. DO 4. RAZREDA

KJE: ŽIRI

Poletne počitnice, kjer se otroci spoznajo z različnimi aktivnostmi, ob katerih se zabavajo, družijo s sovrstniki ter se gibajo, so že za vogalom.

Naj vaši otroci preživijo počitnice aktivno!

Več na: www.sc-ziri.si

PRVI TEDEN: 6.7.-10.7. 2026

DRUGI TEDEN: 13.7.-17.7. 2026

TRETJI TEDEN: 20.7.-24.7. 2026

ČETRTI TEDEN: 10.8.-14.8. 2026

PETI TEDEN: 17.8.-21.8. 2026

NAJSTNIŠKI: 17.8.-21.8.2026

CENA 1 TEDNA 95€

Cena za vsakega prvega otroka je po ceniku, za vsakega naslednjega 10% popust.

Čokoladnica
Ljubljana

ENODNEVNI IZLET

14. avgust 2026